

Ra Marcos

Nuna ra Marcos, ja ua yø hya bi 'yo't'i ngue te bi 'yøtra Jesucristo.

Nuna ra Xuua bi 'yøtra nxixya bi xihyø ja'i ngue di nsä, da dø'mra Jesús bá ep'u.

1 ¹ Ja bi mucua ra hoga 'da'yo hya, ngue mma hanja na ra Jesucristo rá Ts'unt'u Oja. ² Nu'mø yø pa xa thogui, ra pøngahya Isaías bi ma hanja na ra hya ja ngue di nja m'mefa. Bi 'yembyø ja'i: “Nuna Oja bi 'yembrá ts'unt'u: Nuyá, ga et'ä ma m'menhni, di m'met'o p'u gdi ma ngue di hoqui ha gui thogui, bi 'yembi. ³ Di m'mup'u ja ra dapo na ra m'menhni. Nu'u yø ja'i di mpeti p'u di m'mui, da xifi te da 'yøt'e, da 'yembi: Dami nsähu ya, porque ya bá ep'u ra Hmu, da 'yembyø ja'i”.

⁴ Ya mam'met'o nt'ot'i ya yø hya ya, pe ya bi nja'mø yø pa mi m'mup'u ja ra dapo ra Xuua. Nuna ra Xuua, bi xihra hya yø ja'i, 'në bi xixyabi. Bi 'yembi:

—Dami hyehmu p'u ra nts'o gni 'yohu. Dami nxixyahu, n'namhma ngue di pun'na ni ts'oquihu Oja.

⁵ Xangu yø ja'i bi zøp'u 'buhra Xuua ngue øxra hya bi ma. Bi zøp'u yø ja'i bá nexpu ja ra hnini Jerusalén. Gä bi zøp'u yø ja'i 'buhyø hnini ja'a ra häi Judea. Nuya yø ja'i bi ma ngue ja yø ts'oqui, guehya bi xixyabi ra Xuua p'u ja ra dathe Jordán.

⁶ Nu rá he ra Xuua, gue'u yø xingu ra cameyo ntøt'e ra ulu. Di ngut'a n'na ra xifani. Nu'a te si p'uya, yø mmäcja t'axi mi sa. 'Nëhra t'afi t'asa timp'u ja ra dapo mi si. ⁷ Bi 'yembyø ja'i:

—Ya mi ts'adyø pa da ep'u man'na ra n'yohu ya. Pe man'natho tate na ngue nugä. ¿Hapu gue ga sucä tengu na? ⁸ A nugä, dá xixya'ahu conna dehe. Pe nuna ra n'yohu dí xi'ahu, guehna da 'yøt'e ngue di ha'ahu ra ts'edi ra Espíritu Santo na.

Ra Xuua bi xixyabi ra Jesús.

⁹ Nu'u yø pa'u p'uya, nup'u ja ra hnini Nazaret ngue ra häi Galilea, ja bá nexpu ra Jesús ngue bi zøp'u 'buhra Xuua. Ra Xuua p'uya, bi xixyabi p'u ja ra dathe Jordán. ¹⁰ Mi nxixya p'uya, bi ma nenthe. Bi nu ra Jesús ngue bá xohra c'amahets'i. Bá ep'u ra Espíritu Santo, tengutho n'na ra paloma bi zøp'u ja rá ya ra Jesús. ¹¹ Bi tø p'uya ngue bá nya Oja maya, bi 'yena:

—Gue'e ma Ts'unt'u, dadi ma'i. A nuyá, janjuani ngue ja gampähä conná ngue'e —bi 'yena.

Ra zithu bi hyonnbi ha di 'yøtrā ts'oqui ra Jesús.

¹² 'Bexque'a ra ora'a p'uya, nuna ra Espíritu Santo bi zixpu ja ra dapo ra Jesús. ¹³ Nup'u 'buhyo zate, ja bá n'yop'u nyote ma pa ra Jesús. Mente gue'u yø pa'u p'uya, emmei bi hyonna zithu ha di japra Jesús ngue da mestho ra hya di manda Oja. Yø anxe Oja p'uya, gue'u bi máxra Jesús.

Bi du'mi bi manna hya p'u Galilea ra Jesús.

¹⁴ Mi 'yehra pa ngue bi n'ofadi ra Xuua. Nuna ra Jesús, bi mengui, i map'u ja ra hai Galilea. Nup'u ha thogui, xihyo ja'i ra hoga 'da'yo hya ngue ha di njap'u di zo rá 'ye Oja. ¹⁵ Ra Jesús bi 'yembyø ja'i:

—Ya da guehyø pa jap'uya da 'yu Oja ngue di manda ua ya. A nuyá, dami hyehmu p'u ra nts'o gni 'yohu. Dami 'yec'eihu ra hoga 'da'yo hya.

Bi zixi goho yø mahua ra Jesús, bi 'yøt'e ngue yø xädi.

¹⁶ Nup'u ja ra nenzabi Galilea, bi thop'u n'na pa ra Jesús. Ja bi dimp'u yoho yø mahua ngue di n'yohu. Nu'a n'na, ni hu ngue ra Simu. Nu'a man'na, ni hu ngue ra Andre. Nuya yonc'ei ya, mi entyø xit'a p'u ja ra dehe ngue pahu. ¹⁷ Mi nu ra Jesús, bi 'yembi:

—Ma ga mmähä n'yø. Ya hingyo hua guí theui ya, sinoque ga xän'naui ha gdi theui yø ja'i ya —bi 'yembi.

¹⁸ 'Bexpi zop'u yø xit'a ngue bi mähä ra Jesús. ¹⁹ Mi thohmits'u ninguep'u p'uya, bi dimp'u mi yonc'ei di n'yohu, ra Jacobo 'nehra Xuua. Guehya yø ts'unt'u ra Zebedeo. Mi hup'u ja yø barco ngue pøtyø xit'a.

²⁰ Mahombi xihra Jesús ngue bi mähä. Nuya ts'its'i, bi mähä ra Jesús, bi zop'u ja ra barco yø papá co 'nehyo hmiqi.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu mi n'youi ra ts'onthi.

²¹ Gä 'dap'u ni 'yo, bi zømp'u ja ra hnini Capernaum. Mi zøhra pa ngue säya yø ja'i, bi map'u ja ra nija ra Jesús ngue bi xännba ra hya yø ja'i.

²² Mi 'yøhyø ja'i na ra hya xännbate ra Jesús, gä di 'yøtho. Porque nu'mø xännbate ra Jesús, ena nts'ut'abitho ngue ya manzaqui. Pe yø xännbate ngue ra ley, hingui njap'u ga ya'u.

²³ Mi 'bup'u ja ra nija n'na ra n'yohu mi n'youi ra ts'onthi. Nts'edi i zohra Jesús, bi 'yembi:

²⁴ —Ague Jesús grá mmengu Nazaret, çhanja ngue gadi nthint'ua dí 'bucähe? ¿Ua gni 'yehē gui juacje? Nugä dí padi te'o'i, go gue'e'a ra Maca Ja'i mi ja ngue dá penhua Oja.

²⁵ Pe ra Jesús bi 'yembra ts'onthi:

—Xanhēn'i grá ts'onthi. Dami hyep'u ra n'yohu guí n'youi.

²⁶ Mi 'yøhra ts'onthi na ra hya sifi, nu'a ra n'yohu mi n'youi ra ts'onthi, asta ra päni bi 'yen'ahäi. Xøgue rá mafi. Bi hyep'u ra ts'onthi mi n'youi

ra n'yohu p'uya. ²⁷ Nu'u yø ja'i bi nu te bi nja, Gä di 'yøtho. Di n'yembi n'na ngu n'na:

—Hinjam'mø ha xtá øhmü n'na ra hya tengü xännbate na ra n'yohu 'bucua. Di nequi ngue ja rá ts'edi, porque asta 'nehyø ts'onthi ec'ei 'mø xifi ngue da hyep'u ra ja'i n'youi.

²⁸ N'na zihmantho bi n'yo ra hya Gä ra häi Galilea, ngue di nxihyø ja'i te bi 'yøtra Jesús.

Ra Jesús bi 'yøthebi rá to ra Simu, nuna i Bedu.

²⁹ Mi bomp'u ja ra nija ra Jesús, bi mähä ra Jacobo 'nehra Xuua co 'ne'u mi'da yø xädi. I map'u ja rá ngu ra Simu 'nehra Andre. ³⁰ Nu'a rá to ra Simu oxpu ja rá t'ots'i ngue hembra pa. Mi zonna Jesús, bi sifi ngue di hyenni. ³¹ Bi yurbu ha 'benna därquehi ra Jesús, bi bennba rá 'ye ngue bi xots'i. 'Bexque'a bi zä ra pa mi hembü. Nuna ra xisu mi'u p'uya, guehna bi hojpi te da zi yø ja'i na.

Ra Jesús bi 'yøthe xangu yø därquehi.

³² Ya xi yuhra hyadi, ya bi nxui. Mandøngu dyø ja'i bi map'u 'buhra Jesús. Bi zixyø därquehi co 'nehyø ja'i n'youi yø ts'onthi bi zispi ngue da 'yøthe. ³³ Bi mpeti p'u ja ra goxthi gätho yø ja'i 'bup'u ja ra hnini. ³⁴ Ra Jesús bi 'yøthe yø ja'i madi hyenni. 'Ne bi 'yøthe yø ja'i mi n'youi yø ts'onthi. Pe nu'u yø ts'onthi händi japi di nya, porque yø ts'onthi i nne da ma te'o na ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yonna hya p'u ja ra häi Galilea.

³⁵ Mi hyaxpuya, bi nangma xuditho ra Jesús. Tobe ra 'bexuitho 'mø mi bomp'u ja ra hnini, bi ma dapo ngue da mat'Oja. ³⁶ M'mefa p'uya, bi ma ra Simu co 'ne'u mi'da yø xädi, ngue bi honi hapu 'bui. ³⁷ Mi dimp'uya, bi 'yembi:

—Xandøngu yø ja'i söp'u ja ra ngu ngue hon'a'i —bi 'yembi.

³⁸ Pe ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—Ja ua mi'da yø hnini ga mmähä ngue ga ma mamhmu ra hoga 'da'yo hya. Porque gue'a dá ecä'a ngue ga mmanna hya.

³⁹ Bi n'yo Gä ra häi Galilea ra Jesús, sømp'u ja yø nija ngue mmanna hoga 'da'yo hya. 'Ne øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu mi 'ya rá do'yo.

⁴⁰ Man'na ra pa p'uya, nup'u 'bähra Jesús, bi guat'a n'na ra n'yohu mi hembra ts'o'ya. Bi ndantyøhmü p'u ha 'bäi, bi 'yembi:

—Nu'mø guí nne gui 'yørca ra mate gui 'yøtheguits'u, nugä dí padi ngue da zägui —bi 'yembi.

⁴¹ Ra Jesús bi huera n'yohu mi'u, bi dots'i conná 'ye. Bi 'yembuya:

—Ahá, dí nne ga øthe'i. Da zä'i ya —bi 'yembi.

⁴² Hontho bi manna ra hya na, nuna ra dārquēhi mi 'ya rá do'yo, 'bexpi zä ra n'u mi hēmbi. ⁴³ Hante ngue di n'yēhmi'a ra n'yohu, bi zēmba mazaqui, bi 'yēmbi:

⁴⁴ —Nuyá, 'yo to guí xifi te dá øt'a'i ya. 'Be ni ma ya, sōmp'u 'buhra mmäcja. Da nu ngue ya bi zä'i. Dami 'yøtra 'bøt'e tengutho bi manda ra Moisés ngue da 'yøtyø ja'i 'mø bi zä ra 'ya hēmbi. Janangue da badi gätho yø ja'i ngue ya bi zä'i.

⁴⁵ Mi ma ra n'yohu p'uya, to bi zä ni ja'i xifi ngue ya xi 'yøthe ra Jesús. Janangue bi n'yo dapo ra Jesús, ya hinga edi 'yup'u ja yø hnini, porque mathoguitho di mpeti yø ja'i 'mø bi nu ra Jesús. Pe madague'a di n'yani, ndap'u bi zä ni 'yēhyø ja'i, pap'u bí 'buhra Jesús ngue bi nnu.

Ra Jesús bi 'yøt'e ngue da fadi ngue ja rá ts'edi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

2 ¹ Man'na ra pa p'uya, bi mengra Jesús, i map'u ja ra hnini Capernaum. Mi bahyø ja'i ngue ya 'bup'u ja rá ngu ra Jesús. ² N'na zihmantho bi mpeti yø ja'i, asta hinni 'yenyø ja'i p'u ja ra goxthi. Nuna ra Jesús bi xännba yø ja'i rá hya Oja. ³ Mente ya ra Jesús, bi zø hmi'da yø ja'i. Nu'u goho nja'i bá du n'na nc'ei bá oxrá fidi ngue tudyø gua. ⁴ Bi ne xti cutra dārquēhi p'u mbo ra ngu brá 'bähra Jesús. Pe himbi zä xti cut'i, porque xandøngu yø ja'i 'bup'u. Janangue bi tets'a yannigu ra dārquēhi p'uya. Bi xots'a n'na xequi ra 'bet'e ha brá 'bähra Jesús. Ja i camba ra dārquēhi ni oxrá fidi. ⁵ Mi nu te øtyø ja'i ra Jesús, i padi ngue ec'ei yø ja'i ngue da zä da 'yøthe ra dārquēhi. Bi 'yēmbra dārquēhi p'uya:

—Ague ts'unt'u'i, ya dá pun'na ni ts'oqui ya —bi 'yēmbi.

⁶ Nu'u yø xännbate ngue ra ley mi hup'u, bi mbøcue 'mø mi 'yø'a ra hya mmanna Jesús. Bi 'yēmp'u ja yø n'yomfēni: ⁷ “Nuna ra n'yohu 'bucua, thenmahya Oja na co nu'a ra hya i mma. Porque hinjonda zä di punnba yø ts'oqui yø ja'i, hinda hont'a Oja sä ngue da 'yøtra mpunnbi”, emp'u ja yø n'yomfēni. ⁸ Pe ra Jesús 'be xi patho te mbēmp'u ja yø n'yomfēni ya yø xännbate ngue ra ley. Bi 'yēmbuya:

—¿Hanja ngue nguna guí mbēmhmū? ⁹ Nugä dá xihra n'yohu 'bucua, dí ēmbi: “Ya dá pun'na ni ts'oqui ya”. Pe nuyá, hīndi nequi xanho ngue'mø bi mpunnbi ogue hīn'na. Pe nu'mø ga ēmbi: “Dami nangui, gui caxni fidi, gui mma”, ga ēmbi, nu'mø ngue bi n'yo p'uya, ya guí pahmu xanho ngue ja ma ts'edi. ¹⁰ A nuyá, dami pahmu ya ngue ra N'yohu bí 'yē mahets'i, ja rá ts'edi ua ja ra ximhäi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

Bi 'yēmbra n'yohu xan'u p'uya:

¹¹ —Nugä dí xi'i, dami nangui, caxni fidi, ni ma ni ngu.

¹² Ra dārquēhi p'uya, bi nangui. Bi gaxrá fidi, bi ma rá ngu. Nu'u gätho yø ja'i bi nu te bi nja, Gä di 'yøtho. Yø ja'i p'uya, espabi Oja, i ena:

—Hinjām'mø xtā nuh'a te dā nuh bi nja ya.

Nunā rā Leví, bi 'yøt'e ngue rá xädi rā Jesús.

¹³ Man'na rā ora p'uya, rā Jesús mahømbi map'u ja rā nenzabi. Pe mandøngu dyø ja'i bi mpeti p'u ha 'bui, pe gä bi xännbabi rā hya. ¹⁴ Mi tho p'uya, bi zømp'u ja rá oficina n'na rā n'yohu ni hu ngue rā Leví. Guehna rá ts'unt'u rā Alfeo, guehna jamba rā menyu yø ja'i ja te pä. Mi nu rā n'yohu na rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Ma ga mme n'yø, ga øt'e ngue mā xädi'i —bi 'yēmbi.

Nunā rā Leví bi zop'u rá oficina, bi me rā Jesús.

Nuya yø ja'i t'ēmbi ja yø ts'oqui, 'dap'u sihmēui rā Jesús.

¹⁵ Man'na rā pa p'uya, nunā rā Jesús bi me yø xädi p'u ja rá ngu rā Leví ngue dā nsihmēui. Xangu yø nguthäi 'bup'u, dā gue hmi'da yø ja'i t'ēmbi ngue ja yø ts'oqui, gä 'dap'u sihmēui rā Jesús. Porque xquet'a 'nēhya nne dā dēnna hya mmanā Jesús. ¹⁶ Pe nu'u 'da yø xännbate ngue rā ley, 'nē'da yø fariseo, mi nu te øtra Jesús ngue 'dap'u sihmēu yø ja'i nu'u t'ēmbi ngue ja yø ts'oqui. Nuya mbøcue p'uya, bi 'yēmbya yø xädi rā Jesús:

—Nu ni xännbatehu, hinguí ho ngue 'dap'u sihmēu yø nguthäi co 'nēhyu mi'da yø ja'i ja xangu yø ts'oqui.

¹⁷ Mi 'yøde te sipyø xädi rā Jesús, bi 'yēmp'u di yahni p'uya:

—Nuya yø ja'i di hyēnni, guehya ni 'yēhra 'yøthe ya. Pe yø ja'i xanzaqui, hinga gue'u ni 'yē'u. A nugä, dā ēhē ngue gue'u yø ja'i ja yø ts'oqui ga xifi dā hyep'u rā nts'o ga 'yo, hinga gue'u yø ja'i ēnā ngue ya 'yo xanho dā ēhē ga nzofu.

Bi manā Jesús hanja ngue hinguí etyø mmui yø xädi.

¹⁸ Man'na rā ora p'uya, bi ntini ngue nu'u yø xädi rā Xuua 'nē'u yø fariseo mi etyø mmui. Janāngue bi ma 'da yø ja'i p'u 'buhra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ni xädi ngue hinguí etyø mmui? Conque yø xädi rā Xuua 'nēhyø fariseo etyø mmui'u —bi 'yēmbi.

¹⁹⁻²⁰ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbyo ja'i yaui:

—Nu'u yø ja'i ts'ofu ngue dā nu rā nthati, hinguí etyø mmui mente 'dap'u 'buhmu rā novio. Njarbutho mā xädigä ya, hinguí etyø mmui ngue 'daua dí 'yo'be. Pe bá ep'u rā pa ngue dā zigagui mā nsui'be. Nu'a rā pa'a p'uya, mfadi ngue dā zä dā 'yetyø mmui ya mā xädi 'mø.

²¹ Nunā rā 'da'yo hya dí xännbate, n'nan'yo na ngue rā nyogui xädi. Tengutho n'na rā 'da'yo ulu, hinda zä di 'bøtra ze'ulu. Porque rā 'da'yo ulu di ngants'i, ya man'na di nts'onna ze'ulu. ²² Tengutho rā 'da'yo vino hinguí sä dā sirbu ja rā zexfani ngue dā zedi. Porque rā 'da'yo vino dā

xetṛa zexfani 'mø da sit'i, ja di m'mep'u p'uya. Janangue ra 'da'yo vino, ra 'da'yo xifani da sit'i.

Ja rá ts'edi ra Jesús ngue nu te da zänni di nja'mø ra pa ngue ra ts'äya, gue'a di nja'a.

²³ Man'na ra pa ngue säya yø ja'i p'uya, nuna ra Jesús co 'nēhyø xädi bi tocabi bi thop'u ja yø nuatrigo. Nuya yø xädi p'uya, bi daxyø trigo bi za. ²⁴ Pe nuya yø fariseo bi 'yembra Jesús:

—¿Hanja ni xädi ngue di mpefi? Conque mmamp'u ja ra ley ngue nu'mø ra pa ngue ra ts'äya, hinguí sä ngue to di mpefi —bi 'yembi.

²⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Xi'mø mi zähra thuhu n'na ndi ra David, co 'nē'u mi n'youi, čua hinjam'mø gadi xähmu p'u ha nt'ot'i'a te bi 'yøt'e? ²⁶ Conque nup'u ja rá ngu Oja mi 'buhra mmäcja Abiatar, nuna madi manda yø mmimmäcjaui. Ja bi yurbu ra David ngue bi zi yø thuhme xi t'uspabi Oja ngue da nu. Bi zi ra David co 'nē'u mi n'youi. Conque nu'u yø thuhme'u, hinda unna nt'edi ra ley ngue to bi zä da zi, hinda høndyø mmäcja yø ts'i'u yø thuhme t'uspabi Oja. ²⁷ A nuyá, nu'a te bi 'yøtya ma xädigä, uanguí Oja bá sänni bá nja ra pa ngue ra ts'äya para ngue di dinna nho yø ja'i. Hingue masque bi zän'Oja ra pa ngue ra ts'äya ngue di m'mumman'u yø ja'i. ²⁸ Janangue ra N'yohu bí 'yē mahets'i, ja rá ts'edi ngue nu'a go da zänni, gue'a di nja'mø ra pa ngue ra ts'äya'a.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu xi 'yotrá 'yē.

3 ¹ Man'na ra pa p'uya, mahombi map'u ja ra nija ra Jesús. Nup'u ja ra nija, mi 'bup'u n'na ra n'yohu xi 'yotrá 'yē. ² Yø fariseo p'uya, tøjtho te øtra Jesús. I nne da nu 'mø ngue di n'øthe 'mø ra pa ngue ra ts'äya, para ngue da zäp'u di yapi, da 'yembi ngue hinguí supra ley. ³ Pe ra Jesús bi 'yembra n'yohu xi 'yotrá 'yē:

—Bá nanguí n'yø, ga 'bäcua mädē —bi 'yembi.

⁴ Ya njuantho bi zohyø fariseo p'uya, bi 'yembi:

—¿Te 'bē'a mā hya mmamp'u ja ra ley ja ngue ga øthu 'mø ra pa ngue ra ts'äya? ¿Ga øthu ra nho, ogue ra n'u? ¿Da t'øthe ra ja'i 'mø xan'u, ogue di njapi da du?

Nu'u ts'o p'uya, hinte ga ndatho. ⁵ Ra Jesús bi hyeti gätho yø ja'i 'bup'u, pe di nequi ngue mbøcūē. Pe tu rá mmui ngue mandø nnaxitho yø mmui yø ja'i. Bi 'yembra n'yohu mi'u p'uya:

—Dami majni 'yē ya —bi 'yembi.

Ra n'yohu p'uya bi macrá 'yē, pe 'bexpi zä rá 'yē mi'u. ⁶ Mi zä mi nu yø fariseo ngue bi n'øthe ra Jesús, bi ma p'uya. Bi 'yøtra junta. 'Dap'u bi mpetihu yø ja'i ra Herodes, bi zänni ha di japi da hyo ra Jesús.

Ra Jesús mahombi 'yøthe xangu yø därquehi.

⁷⁻⁸ Ra Jesús bi me yø xädi, i map'u ja ra nenzabi Galilea. Pe xandøngu yø ja'i bi denni, porque øhyø ja'i ngue øtyø milagro ra Jesús. Nuya yø ja'i ya, yø mmøngu 'da p'u ja ra häi Galilea, yø mmøngu 'da p'u ja ra hnini Jerusalén, yø mmøngu 'da p'u ja ra häi Judea, yø mmøngu 'da p'u ja ra häi Idumea, yø mmøngu 'da p'u man'na nguadi ra dathe Jordán, xangu mi'da yø hnini ja'u yø häi ha ja ra hnini Tiro 'nəhra hnini Sidón, gä ja bi 'yep'u yø ja'i. ⁹⁻¹⁰ Xangu yø därquehi bi zøp'u mi 'bähra Jesús. Gä bi 'yøthe, asta di ntøtyø ja'i ngue nne da zømp'u 'bähra Jesús. Porque høntho da därpa rá he ra Jesús, 'bexi sä ha hembyø ja'i. Janangue bi xihyø xädi ra Jesús ngue di nsä n'na ra barco, ja da yərbu. Porque hinga mbennbu ngue ni mantho di mpeti mi'da yø ja'i. ¹¹ Xquet'a 'bap'u 'da yø ja'i ngue n'youi yø ts'onthi. Nu'mø bi guarbu 'bähra Jesús, ra ts'onthi di japra ja'i ngue ndantyøhmu. 'Nə di japi ngue nts'edi ga ya ra ja'i, i əna:

—Gue'e rá Ts'unt'u'i Oja —i embi.

¹² Pe ra Jesús janjuani ngue di hejpi ngue hinda ma te'o.

Ra Jesús bi 'yexi 'dəma yoho yø xädi.

¹³ M'mefa p'uya, bi map'u bí ja n'na ra nyuni ra Jesús. Bi zonhni hangu bi neprá mmui da zofo ngue bi map'u 'bui. ¹⁴ Ja bi zijpu 'de'ma yonc'ei yø xädi, bi 'yets'i ngue 'dap'u di n'youi. Guehya da menhni di map'u ja yø hnini ngue da xihyø ja'i rá hya Oja. ¹⁵ Bi unna ts'edi ngue da zä da 'yøthe yø därquehi, 'nə da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. ¹⁶ Ja ua yø thuhu ya 'de'ma yonc'ei bi thanhni: ra Simu nuna i nhuta m'mefa ngue i Bedu, ¹⁷ ra Jacobo, 'nəhra Xuua guehya yø ts'unt'u ra Zebedeo ya, 'nə guehya i hutra Jesús ngue ra Boanerges porque nuna ra hya na, i nne da ma ngue ya manzaqui, əntho ra ngäni 'mø ya, ¹⁸ ra Andre, ra Lipe, ra Bartolomé, ra Mateo, ra Toma, ra Jacobo nuna rá ts'unt'u ra Alfeo, ra Tadeo, 'nəhna man'na ra Simu yø n'yohu yø ja'i n'youi ra partido ngue ra cananista, ¹⁹ ra Judas Iscariote nuna bi dä ra Jesús.

'Nu'u yø mēni ra Jesús bi ma ngue da sijpu ha 'buhyø ja'i.

Nuna ra Jesús, mi juadi bi 'yexyø n'yohu ja ngue da mep'u di ma, i ma rá ngu p'uya, 'dap'u ni 'yo. ²⁰ Mi zønná ngu p'uya, mahombi mpeti xandøngu yø ja'i, asta xinga mbongui ra ora da ziui ra hme yø xädi ra Jesús. ²¹ Mi 'yøhyø mēni'a te øtra Jesús, bi ma p'uya ngue xtabá nzijpu ha 'buhyø ja'i. I əna:

—Hantho suhrá nloco'a —ənyø mēni.

Nu'u yø xännbate ngue ra ley embi ngue ra zithu fäts'i te øtra Jesús.

²² Nu'a ga mmanyø ja'i te øtra Jesús, nu'u yø xännbate ngue ra ley xpi 'yε'a Jerusalén, bi 'yεn'u p'uya:

—Nuna ra n'yohu na, ra zithu n'youi na. Porque nu'a ra zithu rá hmu yø ts'onthi, gue'a di hatra ts'edi'a ngue sä øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

²³ Janangue nu'mø mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Guí pahmu ngue nu'u yø ts'onthi n'youi yø ja'i, gue'u yø mēfi ra zithu'u. Pe hinda ne ra zithu di hejpase yø mēfi. ²⁴ Xip'u ha di manda n'na ra dast'abi, nu'mø di ndunhyø ja'i, hinjam'mø da zä da zehyø hya. ²⁵ Xip'u ja n'na ra ngu ya, nu'mø di nsuse yø ja'i 'bup'u, da 'yεhra pa di n'uēni. ²⁶ Njarbutho na ra hya dí xi'ahu ya. Xi'mø ngue di hejpase yø mēfi ra zithu, ya rá 'befise di ts'oni. ²⁷ Xi n'na ra n'yohu xanzaqui, 'bu'ambo rá ngu, hinda zä to da yut'ambo rá ngu ngue da juipi te pets'i. Nu'mø da thutra mmennigu, gue'mø da zä to da yut'ambo 'mø. Di njadä p'uya, dí tut'ä ra zithu di manda yø ts'onthi, janangue sä dí øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. ²⁸ A nuyá, dami pahmu ngue majuaní na ra hya ja ua, ngue nu'a te gäma ts'oqui øtyø ja'i, da gue'a te gäma hya man'u ga ya yø ja'i, da zä di mpunnbi. ²⁹ Pe nu ra ja'i da nømman'u ra Espíritu Santo, ya hinda punnba Oja.

³⁰ Nguna ra nya bi manna Jesús, porque embyø ja'i ngue ra zithu fäts'i te øtra Jesús.

Bi manna Jesús ndana gue'a da bōni ngue da 'yøt'e tengutho 'mø drä mēni.

³¹ Nu'a ra ora'a p'uya, nuna ra Jesús bi zøhrá mamá 'nēhyø n'yohu 'bäp'u thi. Bi manda bá ts'o ra Jesús ngue di nyaui. ³² Xangu yø ja'i di mäspu 'buhra Jesús. Bi t'εmbuya:

—Ni mamá 'nē ni n'yohu 'bäcua thi, i nzo'i ngue gui nyaui 'na —bi t'εmbi.

³³ Mi dahra Jesús, bi 'yεntho:

—Ma ga xi'ahu ndana ma mamá, ndana ma n'yohu —bi 'yεna.

³⁴ Bi hyetyø ja'i di mäspu 'bui, bi 'yεmbuya:

—'Bucua ya yø ja'i di nnøpe ngue ma mamá, di nnøpe ngue ma n'yohu. ³⁵ Porque nuya yø ja'i di ho da 'yørpabi rá pähä Oja, guehya εntho ma mamá ya, ogue ma n'yohu ya, ogue ma nju.

Ra Jesús i hyejpa ra hya n'na ra momhmudä.

4 ¹ Man'na ndi p'uya, nup'u ja ra nenzabi Galilea, bi xännba ra hya yø ja'i ra Jesús. Pe mandøngu dyø ja'i bi mpeti p'u ha 'bui. Janangue bi yurbu ja n'na ra barco ja bá mip'u. Bi zoquits'u ra nenzabi, i ma mbo ra dehe. Gätho yø ja'i 'bu'a nenzabi. ² Xangu yø hya bi xännba

yø ja'i, honi te gui hyejpa yø hya xifi. Nguna n'na ra hya bi hyequi, bi 'yembyø ja'i:

³ —Dami 'yørpahü ra güenda xandønho ya yø hya ga xi'ahü ya. N'na ra n'yohü bi ma da ponna trigo. ⁴ Nup'u bi thogui ngue ponyø hmudä, bi zop'u ja ra 'yu 'da yø hmudä. Bi map'u yø ts'int's'u ngue bi za yø hmudä. ⁵ Mi'da yø hmudä bi moni, bi zop'u hinguï pidi ra häi ngue o ra do. Guehya yø hmudä n'nahmantho bi bøts'e ngue hinguï pidi ra häi p'u bi zo. ⁶ Hinga ya mbo pa yø 'yü. Nu'mø bá pøxra hyadi, bi 'yühyø hmudä ya xi bøts'e. ⁷ Mi'da yø hmudä bi zop'u ja yø 'uini. Mi nte yø 'uini p'üya, bi ts'onyø hmudä ngue bi hyøt'ambo. Ya himbi nja yø hmudä. ⁸ Mi'da yø hmudä bi zop'u ja ra hoga häi. Nu'mø mi bøts'e, mazihotho gui nequi. Mi nja p'üya, 'däte ma'det'a bi bønï ngue n'na mhmudä. Mi'da p'üya, hyate bi bønï ngue n'na mhmudä. Mi'da p'üya, n'na ciento bi bønï. ⁹ A nuyá, di nja ni gu ngue gui 'yøhmü na ra hya dí mmangä ya —bi 'yenna Jesús.

Ra Jesús bi ma hanja ngue honi te gui hyejpa ra hya xihyø ja'i.

¹⁰ Ya 'yo pa gätho yø ja'i p'üya. Nu'u 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús bi guarbü 'bäi, da guehyø ja'i nu'u tobe 'burpu bi guat'i. Bi 'yännbüya te ga mbønya yø hya xi hyequi. ¹¹ Ra Jesús bi 'yembï:

—Nüya yø hya hinguï fadi ha di manda Oja yø ja'i, i nne Oja ngue da dinni mmuihu hanja ya yø hya ya. Pe nu'u mi'da yø ja'i, guehya dí honi te dadi hyejpa yø hya dí xifi. ¹² Nu te gä nnu ya yø ja'i ya, entho 'mø hinte bi nu. Nüya yø hya øde dí mmangä, entho 'mø hin tema hya bi 'yøde. Gue'a di siguetho ra nts'o ga 'yo'a. Oja p'üya, ya hindi punnba yø ts'oqui yø ja'i.

Ra Jesús bi ma te ni bønya yø hya bi hyejpa ra momhmudä.

¹³ Ra Jesús bi 'yembyø ja'i yaui:

—Xquet'a 'ne'ahü hinguï pahmü te ni bønya yø hya dadi hyecä 'mø. ¿Pe hague gdä japi da dinni mmuihu te ni bønya yø hya ga hyecä mahøn'a 'mø? ¹⁴ Nuna ra momhmudä dí mmangä, guehna ra ja'i pap'u 'bühyø ja'i ngue bi mmambrá hya Oja na. ¹⁵ Nüya yø ja'i ngue høntho bi 'yøhra hya, guehya gui nhyejpi ngue ra nen'yu p'u bi zo yø hmudä ya. Høntho juadi bi 'yøhra hya, bi map'u ra zithu, bi japi bi pumbeni ra hya xi 'yøde. ¹⁶ Mi'da yø ja'i, gui nhyejpa ra häi hinguï pidi ngue mi o ra do p'u bi zo yø hmudä. Mi zä mi 'yøhra hya yø ja'i, janjuani di johya ngue bi nu manho. ¹⁷ Guehya yø ja'i himbi bent'i xanho ra hya ya. Zits'utho honi ha di hyep'u ra hya. Nu'mø bi ts'ui ngue ra hya ec'ei, 'bexi cohyø mmui. ¹⁸ Mi'da yø ja'i p'üya, gui nhyejpabi ra häi ngue ja yø 'uini p'u bi zo yø hmudä. Guehya yø ja'i bi 'yøde hanja ra hya ya. ¹⁹ Pe nu'a te yø befi i ja n'na pa ngu n'na pa, høndyø 'befi ni ma yø mmui yø ja'i. Di ja ndummui honi ha di mmemmeti. Hinga ngut'a te gä sänni da 'yøt'e. Ya

hin tema nhotho bi 'yörpabi na ra hya bi 'yøde. ²⁰ Pe mi'da yø ja'i gui nhyejpa ra hoga häi p'u bi zo yø hmudä. Nu'mø mi 'yøhra hoga 'da'yo hya, bi nu manho. Bi 'yörpabi ra nho na ra hya bi 'yøde. Pe 'bu i'da yø ja'i ngue mathoguitho bi 'yörpabi ra nho ra hya bi 'yøde.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra nyot'i.

²¹ Mahømbi 'yembyø ja'i ra Jesús:

—Xi'mø ngue ha ra nyot'i n'na ra ja'i, nu'a ra nyot'i ha, hinda gombu ja ra huada. 'Ne hinda hyøt'a 'bit'ots'i. Sinoque da hyøxpü ja ra nthøxanyot'i n'namhma di yot'i xanho mbo ra ngu. ²² Njarbutho ya yø hya hingui fadi hanja ya. Zi yohotho yø ja'i tinyø mmui hanja ra hya. Pe da 'yøhra pa ngue gätho yø ja'i da badi hanja ra hya. ²³ Di nja ni gu ngue gui 'yøhmü ya yø hya dí mmangä.

²⁴ Mahømbi 'yembyø ja'i ra Jesús:

—Dami 'yet'ammuihu teni bonya yø hya dí mmangä. Nu'mø gui 'yörpahü masu ya yø hya ya, da dinni mmuihu xanho hanja ra hya. ²⁵ A nu ra ja'i da dini xanho rá mmui hanja ra hya, da mæx Oja ngue man'na di bahra hya. Pe nu ra ja'i hingui nne da 'yörpabi masu ra hya dí mma, nu'a zits'u ra hya padi, da thanbï.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra hmudä 'mø bi thuhu.

²⁶ Ra Jesús bi 'yena:

—Nuya yø ja'i di manda Oja, gui nhyejpi tengutho 'mø bi thu'a n'na ra hmudä. ²⁷ Nu ra ja'i bi duhra hmudä, di sigue di mpetho mente 'danyø pa brá o häi ra hmudä, sär'mø da bogui, da bøxpüya. Pe nuna ra ja'i bi duhra hmudä, hingui padi hanja ngue bá te ra hmudä. ²⁸ Porque ra häi øt'e ngue da bohra hmudä, da bøts'e, di ndaxi, da 'yot'i. ²⁹ Nu'mø bi 'yot'i, da soqui.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na mhmudä ra mostasa.

³⁰ Mahømbi 'yembyø ja'i ra Jesús:

—Mahønga hyecä man'na ra hya ya. Ma ga xän'nahü ha di njap'u di nxandyø ja'i da zo rá 'ye Oja ya. ³¹ Nup'u rá müdi, tengutho n'na zihmudä ra mostasa, ngue man'na zitchu ngue gätho mi'da yø hmudä ja ua ja ra ximhäi. ³² Pe nu'mø bi ma nthuhu na ra hmudä na, man'na tate ra dat'o ngue gätho mi'da yø c'ani i ja. Nup'u ja yø 'yet'o, ja ørbu yø 'bafi yø ts'int's'u.

³³ Xangu yø hya bi hyecra Jesús. I honnbï ndana ra hya da dini xanho p'u ja yø mmui yø ja'i, gue'a xännbabi'a. ³⁴ Nu'mø yasëui yø xädi p'üya, i xifi te ga mbønyø hya di hyequi. Pe nu'mø gue'u mi'da yø ja'i xännbabi ra hya, guehya honi te gui hyejpa yø hya xännbabi ya.

Ra Jesús bi säyabi ra ndahi conyø funthe.

³⁵ Mi dähra nde'a ra pa'a, bi 'yembyø xädi ra Jesús:

—A nuyá, ma ga 'dasu ra zabi gdá mähä man'na nguadi.

³⁶ Nu'u yø xädi ra Jesús, mi juadi bi 'yehyø ja'i, bi yurbu ja ra barco mi o ra Jesús, bi ma. Bi mähä mi'da yø barco mi jap'u. ³⁷ Nup'u ja ra zabi, bi nanga n'na ra ndate ndahi. Nu'u yø funthe nangui, so mbo ra barco. Janangue ya nne da thuntra barco ngue'a ga nhyu. ³⁸ Pe ra Jesús mambi oxpu ja n'na ra nhudi jap'u ja rá xutha ra barco ngue aha. Nu'u yø xädi p'uya, bá äp'u bi aha, bi 'yembi:

—Ague grá xännbate, ya ga tuhu. Nu'a'i p'uya, guí atho —bi 'yembi.

³⁹ Mi nangra Jesús, bi hejpabi ra ndahi 'nehyø funthe. Bi xifi ngue di nsäya. 'Bexque'a ra ora'a p'uya, ga bi nsäya. ⁴⁰ Pe ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—¿Hanja ngue guí suhu? ¿Ua hinguí ec'ei ngue ga faxahu? —bi 'yembi.

⁴¹ Mi nu yø xädi ra Jesús ngue te bi 'yøt'e, bi ntinnbutho yø ts'u mi ja. Di n'yembi n'na ngu n'na p'uya:

—¿Te'o ni n'yohu na n'yø? Asta ra ndahi 'nehra dehe ec'ei 'mø bi zofo —di n'yembi.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi.

5 ¹ Mi zøm man'na nguadi ra zabi, ja ra häi ni hu ngue Gadara. ²⁻³ Hontho bi bomp'u ja ra barco ra Jesús, ya xpa ep'u n'na ra n'yohu mi n'youi ra ts'onthi. Nuna ra n'yohu na, mi nnøpa ngu p'u ja yø n'o yø ánima. Madague'a nthat'i conyø cadena, pe xejtho. Janangue ya hinjongui sä da zammí. ⁴ Xangu yø nnidi ngue nthat'i yø 'ye 'nehyø gua conyø cadena. Pe xejtho, hinguí hāt'i da zammí. ⁵ Ra pa ra xui 'yo dapo, bi 'yop'u ha o yø ánima, i mafi hapu ni ma. 'Ne xa nguahyø nsä'mi rá do'yo ngue di nte yø do. ⁶ Yap'utho mambá ehé, pe mi hyandra Jesús. Bi ntihi i ndantyøhmu p'u 'bäi. ⁷ Ra ndøts'edi i zofo, bi 'yembi:

—Ague Jesús, rá Ts'unt'u'i Oja nuna jase rá ts'edi, ¿hanja ngue gadi nthint'ua dí 'bui? Nguet'Oja'i, 'yo gadi ungui.

⁸ Nguna ra hya bi manna n'yohu, porque ya xi xihra ts'onthi ra Jesús ngue da hyep'u ra n'yohu n'youi. ⁹ Ra Jesús bi 'yembi:

—¿Teni hu'i?

Ra n'yohu p'uya bi 'yena:

—Nná hugä ngue yø mmundotho gähe, porque xangugähe —bi 'yembi.

¹⁰ Nu'u yø ts'onthi p'uya, bi xihra Jesús ngue nup'u mi 'bui, hinga yap'utho da menhni. ¹¹ Ja mi 'yorbutho n'na 'bui yø ts'udi, ma'yoni p'u bí ja ra nguani. ¹² Nu'u yø ts'onthi p'uya, bi 'yembra Jesús:

—Dami 'dacje ra nt'edi ga cut'ähe p'u ja yø mmui yø ts'udi bí 'yo nu —bi 'yembi.

¹³ Ra Jesús bi unna nt'edi yø ts'onthi ngue ja i map'u. Janangue bi hyep'u ra n'yohu mi n'youi, bi ma, i ncurbu ja yø mmui yø ts'udi p'uya. Nu'u yø ts'udi mi jua'i yo mahuah. Bi gu ra 'dihi yø ts'udi p'uya, bi nhyorbu ja ra zabi. Gä ja bi jarbu ra dehe.

¹⁴ Nu'u mi fähyø ts'udi p'uya, bi nsu 'mø mi nu te bi nja. N'na 'dihitho bi map'u bi ja ra hnini ngue bá ma te bi nja. Da gue'u yø ja'i 'da'a n'nanni bi 'bui, gä bá xifi. Mi 'yøhyø ja'i'a te bi nja, mandøngu dyø ja'i bá ghe da nu. ¹⁵ Mi zønyø ja'i p'u 'buhra Jesús, 'dap'u 'buhmi'a ra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi. Ya hinte di ja, ya he ra ulu, ya xi dits'i. Pe bi zu yø ja'i'a te xi nja. ¹⁶ Nuya yø ja'i xi nuse'a te xi thohra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi, 'ne'a te xi thohyø ts'udi, gä xihyø ja'i nuya ja søhø.

¹⁷ Yø ja'i p'uya, bi xihra Jesús ngue da ma.

¹⁸ Janangue mahømbi yurbu ja ra barco ra Jesús ngue da ma. Nu'a ra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi, bi xihra Jesús ngue xta mmep'u ni ma.

¹⁹ Pe himbi nepra Jesús, sinoque bi 'yembi:

—Man'na xanho ni ma ni ngu. Dami xihni meni te dá øt'a'i. Xihni amigo. Dami xifi ha bi nja ngue bi huç'a'i Oja bi 'yøthe'i —bi 'yembi.

²⁰ Bi ma ra n'yohu p'uya, bi n'yo gätho p'u ja yø hnini Decápolis, xifi gätho yø ja'i te xi 'yørpabi ra Jesús. Nu to gä bi 'yøde te xi 'yøtra Jesús, gä di 'yøtho.

Ra Jairo bi zixra Jesús ngue da øthebi rá t'ixu.

²¹ Mi zømman'na nguadi ra zabi ra Jesús, xandøngu yø ja'i hømbi mpeti. ²² Bi zø'a n'na ra n'yohu 'bet'o ngue di manda p'u ja ra nija p'uya, ni hu ngue ra Jairo. Bi ndantyøhmu p'u 'bähra Jesús. ²³ Janjuani ngue äpra mate, bi 'yembi:

—Nugä nnä ghe ga xi'i ngue ma t'ixu dí si, ya pa man'u, ya ja ngue da du. Xi'mø gui 'yørca ra mate ga mme, gui japni 'ye p'u ja rá do'yo, janangue da zä ra n'u hembi.

²⁴ Nuna ra Jesús bi me na ra n'yohu bi zits'i. Xangu mi'da yø ja'i bi denni asta di ntørbu ja ra 'yu.

²⁵ Nu'u yø ja'i ni denna Jesús, n'youi p'u n'na ra xisu ngue ya n'ne'ma yonjeya mi hembra m'mäcji. ²⁶ Nuna ra xisu madi hyenni, xandøngu rá menyü xi uni ngue honyø 'yøthe da 'yøthe. Ya xi uni gätho'a te mi pets'i, porque nne ngue da zä te hembi. Pe hin'i zä'a ngue madi 'yøthe. Sinoque man'na mani ma man'u. ²⁷⁻²⁸ Mi zä mi 'yøhna ra xisu ngue øtyø milagro ra Jesús, bi 'yenna xisu p'uya: “Nu'mø ga thärpabi rá he ra Jesús, da zägui”, bi 'yena. Janangue bi nthinnbu ha mma yø ja'i p'uya, asta gue'mø mi guatra Jesús ngue bi därpa rá he. ²⁹ Ngu'i därpa rá he p'uya, 'bexpí nsäya ra ji, bi zä ra n'u mi hembra xisu. ³⁰ Mi bahra Jesús ngue bi zä n'na nc'ei conná ts'edi, bi m'mä p'uya ngue hetyø ja'i. Bi 'yembi:

—¿Te'o bi darcagui ma he? —bi 'yembyø ja'i.

³¹ Bi 'yem'mø mi dahyø xädi ra Jesús:

—Guí änni to bi dät'a ni he. Conque guí nnu ngue xandøngu yø ja'i di ntøt'ua nná mähä —bi 'yembi.

³² Pe ra Jesús bi sigue di za di hēti yø ja'i, ngue nne da badi te'o bi dädi. ³³ Nu'a ra xisu p'uya, ya padi te xi 'yøt'e, mmap'u p'uya ni huaqui ngue su. Bi ndantyøhmu p'u 'bähra Jesús. Bi xi'a njuani ngue xi darpabi rá he. ³⁴ Nuna ra Jesús bi 'yembi:

—Ague t'ixu, ya bi zä'i ngue gá 'yēc'ei ngue di zä'i comma ts'edigä. Ni ma ya, da hyu ni mmui ngue bi zä'i —bi 'yembi.

³⁵ Nuna ra Jesús, mente yaui ra xisu madi hyenni, bi zø hman'na nc'ei bá nexpu ja rá ngu ra Jairo, bi 'yembra Jairo:

—Ya bi du ni t'ixu n'yø, 'yonni mantho gui sixra xännbate —bi 'yembi.

³⁶ Nuna ra hya bi sihra Jairo, bi 'yøhra Jesús, pe hingui ørpatho masu. Sinoque bi 'yembra Jairo:

—'Yo sä guí su'a si'i ngue bi du ni t'ixu. Sinoque dami 'yēc'eigui ngue da zä ga fäxa'i —bi 'yembi.

³⁷ Ya himbi nepe xtä thogui gätho yø ja'i. Sinoque høndra Bedu bi zits'i, co 'nēhya yonc'ei di n'yohu, ra Xuua 'nēhra Jacobo. ³⁸ Mi zømp'u ja rá ngu ra Jairo p'uya, ya zonyø ja'i, tär'man'u yø mmui ngue ya xi du ra hmute. ³⁹ Pe ngu'i zønna Jesús, bi yut'ambo, bi 'yembyø ja'i:

—¿Te 'bē'a guí øthu ua gadi yännihū? 'Yonni mantho gui zomhmu. Nuna ra hmute hingui tu na, i atho na.

⁴⁰ Pe nuya yø ja'i yaui ra Jesús, i thentho, porque padi ngue ya xi du ra hmute. Mi bøn'athi gätho yø ja'i p'uya, ra Jesús bi thop'u brá 'benna hmute. Ni n'youi rá papá ra hmute 'nēhrá mamá. Co 'nē'u yø xädi ni n'youi. ⁴¹ Ra Jesús bi bennba rá 'ye ra hmute xi du, bi 'yembi:

—Talita cumi —bi 'yembi.

Nuna ra hya na p'uya, i nne da ma ngue ena: “Ague grá hmute, dí xi'i, dami nanguí”. ⁴² Høntho bi manna ra hya na p'uya, 'bexpí nangra hmute, bi n'yo. Ra hmute p'uya, ya 'de'ma yonjeya mi 'bui. Nuya bi nup'u bi bennate ra hmute, di 'yøtho. ⁴³ Pe ra Jesús emmēi di hejpa yø ja'i ngue hinjonda ma te bi 'yøt'e. Bi manda p'uya ngue di t'unna hme da zi ra hmute.

Nu'u yø mmēnguhū ra Jesús hingui ec'ei te øt'e.

6 ¹ Mambá ep'u ja rá ngu ra Jairo ra Jesús, i map'u ja rá häi bá nte, bi me yø xädi. ² Nu'mø ra pa säya yø ja'i p'uya, pap'u ja ra nija ra Jesús, ngue bi xännbabi ra hya yø ja'i. Xangu yø ja'i øxra hya bi ma. Pe gä di 'yødyø ja'i hanja'a ra hya øde, di 'yembi:

—¿Hapu go bá ha'a ra hya xännbate na ra n'yohu ya ua? ¿Hague go ga mba'a ra hya padi? ¿Hague ga nzä øtyø milagro? ³ Conque guehna ra yaxi rá ts'unt'u ra Maya na. Yø n'yohu p'uya, guehna ra Jacobo, 'nēhra

José, 'nēhra Judas, 'nēhra Simu. Yø nju p'uya, gä 'dadua ra hnini dí 'buhmu.

Janangue embyø ja'i ngue to bi zä man'yohu na ra Jesús. Hinguí orpatho masu yø ja'i ra hya xifi. ⁴ Pe bi 'yembyø ja'i ra Jesús:

—Gätho yø pøngahya Oja n'nanni ni 'yēhē, gä hnu mansu. Pe nu'u yø mmenguhu yø pøngahya, hinguí nnu mansu. Ni xinga gue'u to 'bup'u ja rá ngu ra pøngahya di nnu mansu.

⁵ Ja bi njap'u ngue himbi zä xta 'yøt'e xangu yø milagro ra Jesús. Høndi zi hangutho yø dārquēhi bi japrā 'yē ngue bi 'yøthe. ⁶ Di 'yødra Jesús hanja ngue hinguí ēc'ēi yø mmenguui.

Nu'u 'dē'ma yoho yø xädi ra Jesús, bi 'yet'i ngue da xännba ra hya yø ja'i.

Mi bomp'u ja ra hnini mi 'buhra Jesús, bi ma bá n'yop'u ja yø hnini, manyarbu i ma ngue xännba ra hya yø ja'i. ⁷ Nuya 'dē'ma yoho yø xädi ya xi huanhni, bi zofo ngue da mennbu ja yø hnini. Bi xifi ngue yø yonc'ēi p'u da ma. Bi unna ts'edi ngue da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. ⁸ Bi xi p'uya, ngue hin teni buxa da gats'i. 'Nē hin tema thuhme da hyats'i. 'Nē hin tema menyu da hyats'i. Sinoque høndra tōhø da hyats'i. ⁹ Bi xifi ngue da guxyø thixfani 'nē hinda gaxrá mponi. ¹⁰ Bi sigue bi 'yēmbi:

—Nu'mø gä sōhmū p'u ja n'na ra hnini, nu'mø to da zixahu rá ngu ngue di säya'ahu, ja m'muhmu p'u ja ra ngu di n'na'ahu ra ts'äya, asta gue'mø guá ēhmū. ¹¹ Nup'u ja n'na ra hnini gui sōhmū, 'nē hīndi n'na'ahu ra ts'äya, oque hīnjonda 'yøt'ahu masu, dami thogui, gdi mähä n'nanni ra hnini. Pe dami huāhmra fonthäi di n'youi ni mbonguahū, gue'a ra hmēya'a ngue ya da thep'u ya yø ja'i himbi 'yøt'ahu masu.

¹² Nu'u yø xädi ra Jesús bi ma bá n'yop'u ja yø hnini. I xihyø ja'i ngue da hyep'u ra nts'o ga 'yo. ¹³ Xangu yø nnidi bi 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Nu'mø bi gospabi ra aceite yø dārquēhi, 'bexi sä ha hēmbi.

Ra Herodes embi ngue nuna ra Jesús, gue'a ra Xuua mi øtra nxixya.

¹⁴ Nuna ra dast'abi Herodes mi 'yøde te mmanyø ja'i ngue xangu yø milagro øtra Jesús. Bi 'yēmp'uya:

—Nugä dí ēnā ngue xpí bēnnate'a ra Xuua mi øtra nxixya. Janangue sä øtyø milagro —bi 'yēnā.

¹⁵ Mi'da yø ja'i p'uya bi 'yēnā:

—Nuna ra n'yohu i hma, rá nzegui guehna ra pøngahya Elías.

Pe mi'da yø ja'i p'uya, bi 'yēnā:

—Nugä dí ēnā ngue 'bui toni pøngahya Oja na.

¹⁶ Ra Herodes bi 'yēn'a p'uya:

—Pe nugä dí ēnā ngue gue'a ra Xuua mi øtra nxixya xpí bēnnate ya. Porque nuna ra Xuua, guehna dá mandagä bi thejpabi rá ya na.

Ja mmangua ya ha bi nja ngue bi du ra Xuua mi øtra nxixya.

¹⁷ Nu'mø yø pa xa thogui, bi manda ra Herodes ngue bi mbentra Xuua, bi dut'i conyø cadena bi got'a fädi. Bi ùpi ngue nuna ra Xuua ya xi xihra Herodes ngue hingui ho di m'muhmi na rá 'bepo Herodías nuna mará xisu na rá n'yohu Lipe. ¹⁸ Nuna ra Xuua, xi 'yembra Herodes: “Hin'yu ra nt'edi gui m'muhmi ni 'bepo”, xi 'yembi.

¹⁹ Mi 'yøhra xisu na ra hya mmanna Xuua, bi mbøcue ra xisu, i suhra Xuua ngue'a te ra hya bi ma. I nnepe ngue da tho ra Xuua. ²⁰ Pe ra Herodes hingui nne da hyo, porque nnu mansu na ra Xuua, 'ne parpi ngue ra hoga n'yohu. Nu'a te ra hya mi mmanna Xuua, mađi ho da 'yøde, pe mi yobenitho ha ga 'yøde te gäma hya mmanna Xuua. ²¹ Pe nuna ra Herodías bi dini ha di japra Xuua nuna sui. Mi zøhra pa bi nsännigo ra Herodes. Bi zonhyø mmist'abiui ngue bi 'yørpabi ra nts'ihme. Gätho yø hmu yø soldado, Gä bi zofo. Nup'u ja ra häi Galilea, gätho'u yø ja'i hnu mansu p'u ja yø hnini, Gä bi zofo. ²² Nuna rá t'ixu ra Herodías, bi yurbu 'buhyo ja'i xi petra Herodes ngue sännigo, bi muhra hnei p'uya. Ra Herodes co gätho yø ja'i bi ho te øtra hmute. Janangue bi 'yembra hmute ra Herodes: “Nu'mø tema cosa gui 'yäqui, nugä ga 'da'i”, bi 'yembi. ²³ Ra Herodes bi 'yexa ntestigo Oja ngue majuan di unna hmute'a te gäma cosa da 'yäpi, madague'a di un made'a te Gä pets'i. ²⁴ Ra hmute p'uya, hinga 'bexpi xifi te 'be'a nne da 'yäpi. Sinoque 'be bá ännä mamá. Bi 'yembi: “Ague mamá, ðteni 'be'a ga ädi?” Nu'a rá mamá ra hmute p'uya, bi 'yembi: “Damí 'yäpya ngue di 'da'i rá ya ra Xuua mi øtra nxixya”, bi 'yembi. ²⁵ Nu'a ra hmute p'uya, bi mengui, i ma mbo, ngue bá embra dast'abi: “Nu'a rá ya ra Xuua mi øtra nxixya ya, damí 'daqui, di o n'na ra mohi”, bi 'yembi.

²⁶ Mi zä mi 'yøde te 'be'a t'äpra dast'abi, mambi dudrá mmui. Pe ya xi ma ngue di unna hmute'a te da 'yäpi. Yø ja'i 'bup'u ha mi 'bui, Gä xi 'yøde te xi ma. Bi manda p'uya ngue bi t'unna hmute'a te ädi. ²⁷⁻²⁸ Bi 'yet'a n'na ra soldado da hejpa rá ya ra Xuua p'u ja ra fädi p'uya. Bá jät'a n'na ra mohi, bi t'unna hmute. Ra hmute p'uya, bi däprá mamá'a ra ya bi t'unni. ²⁹ Mi bahyo xädi ra Xuua ngue ya bi du, bi ma bá hannba rá do'yo ra ánima ngue bi 'yägui.

Ra Jesús bi 'yøt'e ngue bi nsihme cut'a mahuañi ma'yohu.

³⁰ Mambá pengyø xädi ra Jesús ngue bá manna hya p'u ja yø hnini, bi däpra güenda te xi 'yøt'e, bi däpra güenda tema hya xi nxännbate.

³¹ Nu'u yø pa'u, ni ma ni 'yehyo ja'i p'u 'buhra Jesús. Nuna ra Jesús co 'nèhyø xädi, ni xingra hme da mbongui ra ora da zi. Janangue bi 'yembyø xädi:

—A nuyá, ma ga mmähä p'u hinjo'o yø ja'i ya, n'namhma ga nsäyahu zits'u.

³² Bi yurbu ja n'na ra barco ra Jesús conyø xädi, i map'u hinjongui 'bui. ³³ Xangu yø ja'i bi nu 'mø mi ma ra barco, pe padi te'o ni op'u ja ra barco. Bi ma yø ja'i p'uya, ní n'yoguatho, bi denna nenzabi. Nup'u ja yø hnini thohyø ja'i, i ter'mi'da yø ja'i, mandøngurbu ni ma yø ja'i. M'met'o bi zonyø ja'i p'u ha ja ngue da zonna barco. ³⁴ Mi zøhra barco bá o ra Jesús, bi bōni. Pe ya mandøngu dyø ja'i 'bup'u. Bi huejpuya, porque yø ja'i 'bui tengutho yø de'yo 'mø hinjo'o to da madi, njarbutho. Janangue ndø ya'atho ra ora bi xännbabi ra hya yø ja'i ra Jesús. ³⁵ Ya ni ma di nde p'uya, bi guatyø xädi ra Jesús, bi 'yembi:

—Ya bi nde, 'ne nuua dí 'buhmu ra dapo ua. ³⁶ Dami 'yehyø ja'i, n'namhma da map'u bí ja yø hnini, da dānse ra hme da zi.

³⁷ Bi 'yembyø xädi ra Jesús:

—Dami unhnu ra hme da zi yø ja'i —bi 'yembi.

Nu'u yø xädi p'uya, bi 'yembi:

—¿Hapu gue ga hahu'a yo ciento ma pa ra nzäbi ngue ga tämphu ra hme da zi yø ja'i 'bucua? —bi 'yembi.

³⁸ Mahømbi 'yembyø xädi ra Jesús:

—Dami nu hangu yø thuhme guí hahu.

Nu'u yø xädi p'uya, bi nu hangu yø thuhme ha. Bi 'yembuya:

—Ja ua cut'a yø thuhme 'ne yoho yø hua.

³⁹ Ra Jesús bi 'yembyø xädi yaui:

—Dami xihmu yø ja'i da micua ja ra 'batha. Da 'yøtyø zimundo p'u da mi.

⁴⁰ Bi mihyø ja'i p'uya ngue di nsihme. Yø ciento nja'i p'u bi mi i'da, yø yote ma'det'a nja'i p'u bi mi i'da.

⁴¹ Ra Jesús bi hyan'u cut'a yø thuhme 'ne'u yoho yø hua. Bi hyanma hets'i p'uya, bi ja mammadi Oja. Bi xenyø thuhme p'uya, bi unyø xädi ngue di 'darpabi yø ja'i. Da guehyø hua bi dat'i. ⁴² Bi nsihme xanho yø ja'i, gä bi nniya. ⁴³ Mi juate ra ts'ihme yø ja'i p'uya, nu'u yø xädi ra Jesús bi peti 'de'mayo canasta yø thuhme bi bongui. Xquet'a bi mes'yø hua bi bongui. ⁴⁴ Nu'u yø ja'i bi nsihme'a ra ora'a, cut'a mahuahí ma'yohu bi nsihme.

Ni 'yo maxøts'e ra dehe ra Jesús.

⁴⁵ Mente ghyø ja'i ra Jesús, bi xihyø xädi ngue di m'met'o da 'yo ra barco, di ma man'na nguadi ra zabi ha bí ja ra hnini Betsaida. ⁴⁶ Mi juadi bi 'yehyø ja'i ra Jesús, bi map'u bí ja ra nyuni ngue bá mat'Oja.

⁴⁷ Mi nxui p'uya, ya bí 'yo made ra zabi ra barco ni o yø xädi, pe ra Jesús bi 'base p'u bí ja ra nyuni. ⁴⁸ Bi bahra Jesús ngue hangu pefi di 'yonna barco'u yø xädi, pe hingui sä da thogui, porque ra ndahi di cots'i. Mi zu'i hyu xudi p'uya, bi map'u bí 'buhyø xädi ra Jesús, ni 'yo maxøts'e ra dehe. Bi ne ngue xta nuits'i. ⁴⁹ Pe mi hyandyø xädi ngue mmap'u ni 'yo maxøts'e ra dehe. Nu'u yø xädi ra Jesús bi 'yena ngue ra

ndahī i nnu. Bī mūhra mafi p'uya ngue su. ⁵⁰ Gā bi hyandi, pē gā bī nsu. Pē rā Jesús 'bexpi zofo, bi 'yēmbi:

—Go guēcā, 'yoguī suhū —bi 'yēmbi.

⁵¹ Mī yūrbū ja rā barco mī o yō xādi rā Jesús, 'bexpi nsāya rā ndahī. Mī nu yō xādi'a te bi 'yōt'e, mān'natho bī nsu. ⁵² Madague'a xī nu yō xādi'ū yō milagro xī 'yōtrā Jesús, ngue bi xandyō thūhmē bi zi yō ja'i, pē hīngui 'yo yō mmūi te'o nā rā Jesús.

Nup'ū ja rā hāi Genesaret bi 'yōthe yō dārquēhī rā Jesús.

⁵³ Mī zōn'a nenthe ja rā hāi Genesaret, bi dat'yō barco 'mō mī bōnī.

⁵⁴ Hōntho bi bōnnā barco rā Jesús, 'bexpi bahyō ja'i mī 'būp'ū ngue te'o.

⁵⁵ Bī ma yō ja'i p'uya, bi 'yonnbābi mī'da yō ja'i ngue dā ēhē. Xifi ngue dā tū yō dārquēhī dā oxyō fidī, dā zōp'ū 'būhra Jesús. ⁵⁶ Hōnnbū bi zā sōnnā Jesús, sōmp'ū ja yō hnini, sōmp'ū ja yō ngūnhui, hōnnbū ts'ū hapū sōnī, bi njūqui yō dārquēhī ngue 'bop'ū ja yō caye, t'āprā mātē rā Jesús squerāngue rā nyānī rā he dā dārpābi yō dārquēhī. 'Be xī sā ha hēmbi.

Ja 'da yō costumbre xā nzānse yō ja'i hīngui nnu mānho rā Jesús.

7 ¹ Nūya 'da yō fariseo 'nēhyō xānnbātē ngue rā ley ngue yō mmēngu Jerusalén bi guarbū 'bāhra Jesús ngue dī nyāui. ² Bī mbōcūē 'mō mī nu te ōt'i'da yō xādi rā Jesús, ngue hīngui xū'yē hantē dī nsīhmē, ngue dā mecra ts'oqui n'yōui yō 'yē. ³ Nūya yō fariseo 'nē gātho mī'da yō judío, i ōtyō costumbre xā nzānyō ndiua. Zant'a xū'yē hantē dī nsīhmē. ⁴ Nu'mō bā pēngā tāi xquet'a xū'yē, porque ēnā ngue pecra ts'oqui ja yō 'yē. Xangu mī'da yō costumbre ōt'e, xūtyō ts'ōyē, xūtyō mohi, pūnnbī dā dātrā hāi. 'Nēhyō t'ots'i nts'īhmē pet'e. ⁵ Mī zā mī nūrpī te ōtyō xādi rā Jesús ngue hīngui ōt'e tengūtho gā 'yo, bī mbōcūē p'uya, bi 'yōrpā rā nt'ānnī rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Ċhanja nī xādi ngue festho rā hyā bi zogahū yō ndiua? Porque hīngui pecra ts'oqui ja yō 'yē, ngue dī nxū'yē hantē dī nsīhmē.

⁶ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nī xirbū guī ēnā ngue guī ēc'ēihū Oja. Go guī ōthū nā rā hyā bi 'yōtrā pōngahyā Isaías ngue bi 'yēn'Oja: “Nūya yō ja'i 'būcua, nu'mō bī nya, xōgue ēnā majuanī ngue nnu mānsugui. Pē himma juanī ngue yō mmūi gā ndānnegui. ⁷ Ya hīntē nī bōntho ngue thānnegui yō ja'i. Nu te gāma hyā xānnbātē, xangu yō hyā xā nzānse ngue ēmbi dī mānda Oja”, ngūnā bī mān'Oja. ⁸ Nu'ahū, guī festhohū yō hyā dī mānda Oja ngue go gadi ja ndūmmūi guī ōthū yō costumbre bi zohyō ndiua. Porque xangu yō costumbre guī ōthū, tengu yō ts'ōyē 'nēhyō mohi guī xūthū, pūnnbī dā dātrā hāi.

⁹ Go xcā 'yēmhmū n'na nguadi ya yō hyā dī mānda Oja ngue go guī ōthū yō costumbre bi zohyō ndiua. ¹⁰ Nūnā rā Moisés bi xihyō ja'i te

'be'a ja ngue da 'yøt'e, bi 'yɛmbi: “Dami su ni papá, dami su ni mamá”. Bi xi man'na ra hya p'uya, bi 'yɛmbi: “Nu ra ja'i da zanná papá, ogue da zanná mamá, i ja ngue di njapra castigo 'ne da tho”, bi 'yɛmbyø ja'i.

¹¹ Pe ya xcá xännbahü yø ja'i, ngue ra ja'i da zä da 'yɛmbrá papá ogue rá mamá: “Nügä papá, nügä mamá, ya hinda zä ga 'da'i te guí siui ya. Porque nu te gä dí pets'i, guehna Oja dadí unni”. ¹² Nu'mø nguna ra hya bi manna ja'i p'uya, ya hin gadi japhu di jammansu rá papá ogue rá mamá ra ja'i. ¹³ Xangu mi'da yø hya jap'u hinguí øthu, tengutho ya yø hya dí xi'ahü ya. Nu'mø nguna guí øthu p'uya, ya guí øthu ngue hinte di muui ya yø hya di manda Oja p'uya, ngue guí emhmü go ja ts'editho gui 'yøthu ya yø costumbre bi zohyø ndiua.

Nu te si ra ja'i hinga gue'a di ts'onnbä rá n'yomfëni ra ja'i'a.

¹⁴ Bi zonhyø ja'i ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Dami 'yøhmü xanho ya yø hya ga mmangä ya. Dami 'yɛt'ammuihü.

¹⁵ Nu ra ja'i øtra ts'oqui, hinga gue'a te si ra ja'i ga 'yøtra ts'oqui. Nu'a ga 'yøtra ts'oqui ra ja'i, gue'a ra ts'omhya pönnä ne ra ja'i'a. ¹⁶ Di nja ni gu ngue gui 'yøhmü na ra hya dí mmangä ya —bi 'yɛmbi.

¹⁷ Mi ma yø ja'i p'uya, bi zop'u ra Jesús. Nuna ra Jesús bi map'u ja ra ngu säya. Nuya yø xädi p'uya, bi 'yäpi ngue da xifi te ga mbønya yø hya ja juadi bi ma. ¹⁸ Ra Jesús bi 'yɛmbyø xädi:

—¿Ua xquet'a hinguí tinni mmuihü hanja ya yø hya dí mmangä 'mø? ¿Ua hinguí pahmü na ra hya dá mangä ngue nu te si ra ja'i, hinga gue'a ra ts'oqui'a? ¹⁹ Porque nu'a te gä si ra ja'i, hinda nuansui rá n'yomfëni ra ja'i'a, sinoque rá mmui ra ja'i ni ma'a te si, pe pigui te si ra ja'i.

Ngue nguna ra hya bi manna Jesús, di nequi xanho ngue nu'a te gä si ra ja'i, bi 'yøt'e ngue gä xanho ngue da ts'i. ²⁰ Ra Jesús bi sigue bi 'yɛmbyø ja'i:

—Nu ra ja'i ngue øtra ts'oqui, mbo rá n'yomfëni ní 'yɛhra ts'oqui.

²¹ Porque mbo rá n'yomfëni ra ja'i bi mihra ts'o n'yomfëni, tengu ra n'yots'om'mäi, ra nthote, ²² ra mfe, ra nts'o, ra fehni, ra 'yøt'its'oqui, ra zeya, ra zate, ra 'yɛts'i, ra m'memmui, da gue'a so rá mmui ngue da hyannba rá mmeti rá mmic'eiui. ²³ Gätho ya yø nts'o ya, mbo rá n'yomfëni ra ja'i ní 'yɛhe. Guehya di ts'onna ja'i ya.

Nu'a n'na ra xisu hinga judío bi 'yäpra mate ra Jesús ngue da mäts'i.

²⁴ Mi bömp'u mi 'buhra Jesús, i map'u ja n'na ra häi ja ra hnini Tiro conna hnini Sidón. Nup'u ja ra ngu bi nsäya, hinguí nnepe to xta mbadi ngue 'bup'u. Pe himbi zä bi n'yaní. ²⁵ Nu'a ra hnini'a, mi 'bup'u n'na ra hmute mi n'youi ra ts'onthi. Mi 'yøhrá mamá ra hmute ngue 'bup'u ra Jesús. Bi ma ra xisu p'u 'buhra Jesús, bi ndantyøhmü p'u 'bäi. ²⁶ Pe hinga judío na ra xisu, porque ra mmengu p'u ja ra häi Sirofenicia. Bi

'yäpra mate ra Jesús ngue da 'yøthebi rá t'ixu n'youi ra ts'onthi. ²⁷ Pe ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nugä, gue'u yø judío ja ts'edi ga fäts'i. A nuyá, nu'mø 'bet'o go ga fäxa'i, ya sutho 'mø da thanbä ra hme yø basi, ngue yø fo'yo di t'unni —bi 'yɛmbi.

²⁸ Ra xisu p'uya, bi 'yɛmbi:

—Ahá, grá Hmu, gue'a guí mma. Pe nu'u yø fo'yo, guep'u 'bimɛxa sihme'u. I jo yø xemhme hehyø basi p'u sihme.

²⁹ Ra Jesús bi 'yɛmbra xisu:

—Xanho te guí mma. Ni ma ni ngu ya, nu ni t'ixu n'youi ra ts'onthi, ya bi zä.

³⁰ Ra xisu p'uya, bi mengui, i ma rá ngu. Mi zønná ngu p'uya, nu'a rá t'ixu mi n'youi ra ts'onthi ya hup'u ja rá t'ots'i, ya xi zä te mi hɛmbi.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu ngue mi gogu 'nɛ mi c'ue.

³¹ Mi 'danyø pa p'uya, bi bomp'u mi 'buhra Jesús, i map'u ja ra zabi Galilea. I nthop'u ja ra hnini Sidón, i mpa p'u ja ra häi Decápolis.

³² Nup'u ja ra häi Decápolis mi zomp'u ra Jesús, bá ts'innbabi n'na ra n'yohu ngue ra gogu 'nɛ ra c'ue. Bi t'äpra mate ngue bi japyø 'ye p'u ja rá ya ngue da zä te hɛmbi. ³³ Nuna ra Jesús bi zica n'nani na ra n'yohu, bi curpa yø saha p'u ja yø gu. Bi pohrá saha conná jini ngue bi därpa rá jani. ³⁴ Bi hyanma hets'i p'uya, bi 'yɛn'a n'na ra jats'i. Bi 'yɛmbra därquɛhi p'uya:

—Efata —bi 'yɛmbi.

Nuna ra hya bi ma, i nne da ma ngue ɛna: “Da xohni ne, da xohni gu”.

³⁵ Nu'a ra ora'a, nuna ra n'yohu mi gogu bi 'yøde xanho ra hya, 'nɛ bi zä bi nya xanho. ³⁶ Pe ra Jesús bi xihyø ja'i ngue hinjonda xifi te bi nup'i bi 'yøt'e. Pe ɛna man'na ngue di hejpabi yø ja'i ngue hinte da ma, i mmanyø ja'i p'u ni ma'a te xi nup'i xi øtra Jesús. ³⁷ Nu to Gä bi 'yøde te bi nja, Gä di 'yødyø ja'i, di n'yɛmbi:

—Gä xanho te øt'e. Porque øt'e ngue øhra hya yø gogu, 'nɛ di japi ngue ya xanho yø gone.

Ra Jesús bi 'uini goho mahuahí ma'yohu.

8 ¹ Man'na ra pa p'uya, xandøngu yø ja'i bi mpeti p'u 'buhra Jesús. Ya hin'yu te da zi yø ja'i, ya bi hyätyø nzedi. Bi zonhyø xädi ra Jesús, bi 'yɛmbi:

² —Dadi huɛcä yø ja'i 'bucua, porque ya rá hyu pa 'daua dí 'yohu ya. Dí pa'a njuani ngue ya hin'yu te da zi yø ja'i. ³ Nu'mø ga etyø ja'i ngue da ma yø ngu, 'nɛ hinguí sihme, da güennbä ja ra 'yu. Porque yap'u yø ngu 'da yø ja'i.

⁴ Nu'u yø xädi bi 'yɛmbi:

—Pε çhapu go ga han̄nbah̄u te da zi ya yø ja'i 'bucua? A nuua dí 'buh̄mu, ra dapo ua.

⁵ Bi 'yányø xädi ra Jesús, bi 'yemb̄i:

—¿Hangū yø thuh̄mε guí hah̄u 'mø?

Nu'u yø xädi p'uya, bi 'yemb̄i:

—Høndi yoto yø thuh̄mε ja ua.

⁶ Bi m̄anda ra Jesús ngue bi m̄ihyø ja'i. Bi hyān'u yoto yø thuh̄mε p'uya, bi ja m̄ammadi Oja. Bi xenyø thuh̄mε p'uya, bi unyø xädi ngue di 'darpa yø ja'i da zi. ⁷ Xquet'a m̄i ha zihangu yø hua. Ra Jesús bi ja m̄ammadi Oja. Bi unyø xädi p'uya, ngue di 'darpa yø ja'i da za. ⁸⁻⁹ Nu'u yø ja'i bi nsih̄mε, goho mah̄uah̄i ma'yoh̄u. Pε gä bi nniya. M̄i juate ra ts'ih̄mε yø ja'i, nu'u yø xädi ra Jesús bi peti yoto canasta yø thuh̄mε bi bongui. 'Bexque'a bi n'yeh̄m̄i yø ja'i ra Jesús ngue bi ma. ¹⁰ Bi yurb̄u ja ra barco p'uya, co 'n̄ghyø xädi, i map'u ja ra häi Dalmanuta.

Yø fariseo bi xihra Jesús ngue nne da nup'u da 'yøt'a n'na ra milagro.

¹¹ Ngu i zøhra Jesús, nuya yø fariseo bi ma bá sāmhyā ra Jesús. Di 'bepi da 'yøt'a n'na ra milagro n̄u mah̄ets'i para ngue di n̄equi ngue rá m'menh̄ni Oja ra Jesús. ¹² Bi ngasra Jesús, bi 'yemb̄i:

—Høndyø milagro guí nne guí nnuh̄u di nja. Pε nugä dí xi'ah̄u ngue h̄in temā milagro ga øt'ä guí nnuh̄u —bi 'yemb̄i.

¹³ Bi zop'u yø ja'i p'uya, bi yurb̄u ja n'na ra barco conyø xädi, i ma mān'na nguadi ra zabi.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue di mfädi xan̄ho, h̄inda denna hya xännbate yø fariseo, da guehra Herodes.

¹⁴ Nu'u yø xädi ra Jesús xi pumb̄eni ra thuh̄mε xta hyats'i da zi. Hønda n'na ra thuh̄mε m̄i hap'u ja ra barco. ¹⁵ Ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—Dami mfäh̄mu ya, m̄ami sih̄u'a ra íxi di unyø fariseo da guehra Herodes.

¹⁶ Di n'yemb̄i n'na ngu n'na'u yø xädi p'uya:

—Rá n̄zegui xic̄u ya ngue h̄inx̄tā ha ra thuh̄mε ga sih̄u.

¹⁷ M̄i bah̄ra Jesús te di nxihyø xädi, bi 'yemb̄uya:

—Gue guí enā dí xi'ah̄u ngue h̄inx̄cuā ha ra thuh̄mε gui sih̄u. ¿Ua h̄inguí 'yo n̄i mm̄uih̄u n̄a ra hya dí mm̄angä 'mø? Rá n̄zegui ma'b̄edi n̄i mm̄uih̄u 'mø. ¹⁸ Guí nnuh̄u te dí øt'ä, pε tenḡutho 'mø ngue h̄inte gdí nnuh̄u. Guí øhm̄u yø hya dí mm̄angä, pε tenḡutho 'mø h̄in temā hya gdí øhm̄u. ¿Ua h̄inguí mb̄em̄hm̄u'a te guí nnuh̄u p'u ha nnä mäh̄ä? ¹⁹ Xi'mø ra pa mā xengä'u c̄ut'a yø thuh̄mε ngue bi zi c̄ut'a mah̄uah̄i ma'yoh̄u, ¿n̄jamm̄i canasta yø thuh̄mε bi bongui?

Nu'u yø xädi p'uya, bi 'yemb̄i:

—'De'mā yo canasta yø thuh̄mε bi bongui.

²⁰ —Xi'mø mā xengä'u yoto nthuhmɛ ngue bi zi goho mahuahī mā'yohu, ɛnjammī canasta yø thuhmɛ bi bongui? —bi 'yɛmbi.

Yø xädi p'uya, bi 'yɛmbi:

—Yoto canasta yø thuhmɛ bi bongui.

²¹ Rā Jesús bi 'yɛmbi mahøn'a p'uya:

—Pɛ ɛhanja ngue hinguī 'yo nī mmuihu ya yø hya dí mmangä 'mø?

Nup'u ja rā hnini Betsaida, ja bi 'yøthe p'u n'na rā xädä rā Jesús.

²² Mī zømp'u ja rā hnini Betsaida rā Jesús, bá ts'innabābi n'na rā xädä. Bi t'äpra mäte da 'yøthe. ²³ Rā Jesús bi bennbābi rá 'yɛ rā xädä, bi zixa nenihni. Nup'u bi zøni, bi zorpa yø dä. Bi dospa maxøts'e yø dä p'uya, bi 'yɛmbi:

—ɛUa guí hɛti zits'u ya?

²⁴ Nu'a rā xädä p'uya, bi nhanni, bi 'yɛmp'uya:

—Dí hɛtyø ja'i ngue 'yo, pɛ ɛntho rā 'bänza p'u nnä hɛti, porque di hmar'mä dä —bi 'yɛmbi.

²⁵ Mahømbi dospa yø dä p'uya. Nu'a rā n'yohu mī xädä, bi japi ngue di za di hɛti p'u hɛti. Bi nzø xanho yø dä p'uya, handi yap'utho. ²⁶ Rā Jesús bi 'yɛmbi:

—Nī ma nī ngu ya, 'yo 'be gui 'yo ua ja rā hnini ngue gui xihyø ja'i te dá øt'a'i.

Bi manna Bedu ngue rā Jesús, gue'a rā Cristo'a.

²⁷ M'mefa p'uya, bi mɛ yø xädi rā Jesús. Nup'u ja'a rā hnini Cesarea ngue Filipos, mathɛt'i ja yø hnini, ja bi ma da 'yop'u rā Jesús. Nup'u ja rā 'yu p'uya, bi 'yänyø xädi, bi 'yɛmbi:

—ɛTe'ogä p'u ga mbɛnyø ja'i ya'mø? —bi 'yɛmbi.

²⁸ Nu'u yø xädi p'uya bi 'yɛmbi:

—'Bu i'da yø ja'i ɛmbi ngue gue'e grā Xuua gmi øtra nxixya. Mī'da yø ja'i p'uya, ɛmbi ngue gue'e grā Elías. Mī'da p'uya, ɛmbi ngue 'bui toni pøngahya Oja.

²⁹ Rā Jesús mahømbi 'yɛmbyø xädi:

—Xi'ahu p'uya, ɛte'ogä p'u gni bɛmhmɛ ngue guecä?

Rā Bedu p'uya bi 'yɛmbi:

—Nu'i, gue'e grā Cristo, bá ɛxa'i Oja ngue guí ndast'abi —bi 'yɛmbi.

³⁰ Rā Jesús mahømbi 'yɛmbi:

—A nuyá, 'yo to gui xifi te'ogä ya —bi 'yɛmbi.

Rā Jesús bi mā ngue da tho, 'nɛ bi mā ngue di bennate.

³¹ Rā Jesús bi xihyø xädi, bi 'yɛmbi:

—Nu rā N'yohu bí 'yɛ mahɛts'i, da 'yɛmmɛi da ma mā'unī. Nu'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja rā nija da zui, da guehyø hmu yø mmäcja 'nɛhyø

xännbate ngue ra ley, Gä da zui 'ne da hyo. Pe rá hyu pa p'uya, di bennate —bi 'yembi.

³² Nguna ra hya bi manna Jesús, bi xifi xanho yø xädi hanja'a te da thogui. Janangue ra Bedu bi zica n'nanni ra Jesús, bi xifi ngue da hyoni ha di mpommi ra ndate. ³³ Pe ra Jesús mi 'yøde te sifi, bi 'bärbuya ngue herhmi'da yø xädi. Bi zuhra Bedu p'uya, bi 'yembi:

—Dami 'uegue, rá mefi'i ra zithu. Porque hinga gue'a rá ts'änni Oja so ni mmui di nja, sinoque gue'a yø hyase yø ja'i i so ni mmui di nja —bi 'yembi.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue hinjam'mø da gohyø mmui'a ga 'yec'ei.

³⁴ Bi zonhyø xädi ra Jesús, da gue hmi'da yø ja'i. Bi 'yembi:

—Nu to nne da denngui, hinguí sã da zänse te da n'yo. Hinha di gohrá mmui, madague'a da thop'u ja ra pont'i. ³⁵ Nu ra ja'i da 'uegue ngue su da tho, guehna ra ja'i di m'mehrá te na. Pe nu ra ja'i hinguí cohrá mmui'a ga 'yec'eigui, madague'a da tho conná ngueque 'ne conná nguehra hoga 'da'yo hya, guehna ra ja'i di nyanná te na. ³⁶ Porque hinte da dahra ja'i, madague'a da 'yøt'e ngue rá mmeti Gä ra ximhäi, 'ne di m'mehrá te. ³⁷ Ni xinda hangu ra menyu da gutra ja'i, hinda zã da yanná te. ³⁸ A nuya yø ja'i ngue yø 'yøt'its'oqui ngue hinguí ørpa masu Oja, guehya da den'nathohu ngue gui ec'eihu ma hyagä ya. A nuyá, nu ra ja'i ngue pesrá sã conná ngueque, oque pesrá sã conná nguehra hya dí xännbate, xquet'a da 'yehra pa ngue nugui drá N'yohu dá ε mahets'i, xquet'a ga pes'ma sã conná ngue'u to di jagbu. Guehna ra pa ga ma pengui conná ts'edi Oja, ga ma n'yo'be yø maca anxε Oja.

9 ¹ Nuna ra Jesús mahombi 'yembyø ja'i:

—Majuani dí xi'ahu ngue nuya 'da 'bucua ya, hinda du, asta gue'mø da nu ngue da hya ra ts'edi Oja di manda ua.

Bi mpä'a te gui nequi ra Jesús.

² Mi tho'a n'nato ma pa, nuna ra Jesús bi zixra Bedu, ra Jacobo, ra Xuua. Bi mep'u bí ja n'na ra nyuni xanhets'i ngue di m'muse. Ja bá nup'u yø xädi ngue bi mpä'a gui nequi ra Jesús. ³ Nu rá he, di yoxni, xandønt'axi bi gohi. Hijnjo'o n'na ra meni ua ja ra ximhäi da zã da menna ulu tengu ga nt'axi bi gohrá he ra Jesús. ⁴ Bi nu yø xädi p'uya ngue 'bäp'u ra Elías conná Moisés ngue yauí ra Jesús. ⁵ Ra Bedu bi 'yembra Jesús:

—Ague grã xännbate, ya xanho ngue dí 'buhmu ua. Ma ga hocähe hyu yø t'unnigu, n'na'i, n'na ra Moisés, n'na ra Elías —bi 'yembi.

⁶ Nguna ra hya bi xifi, porque ra Bedu co 'ne'u yø amigo, emmei bi nsu, asta hinguí mbeni ha ga mman'a ra hya bi ma. ⁷ 'Bexque'a ra ora'a p'uya, bi go'mra gui p'u mi 'bui. Bi 'yø p'uya ngue nup'u ja ra gui ja bá nyap'u Oja, bi 'yena:

—Nuna 'bucua ya, guehna ma Ts'unt'u dadi madi. Nuya yø hya da manna ya, dami 'yet'ammuihu —bi 'yembi.

⁸ Mi hyetyø xädi p'uya, ya hinjongui 'bäp'u'u yoho yø n'yohu xi nu. Ya 'bäse p'u ra Jesús.

⁹ Ya bá 'yo ngue ni gap'u ja ra nguani p'uya. Ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—'Yo to gui xifi te gä nuui ya, asta gue'mø bi hnu ra N'yohu bí 'ye mahets'i ngue di bennate —bi 'yembi.

¹⁰ Nu'u yø xädi ra Jesús, nu'u yø hya bi xifi hont'a mben'a, pe hinjombi xifi te bi nu. Sinoque di nyänse'u yø xädi te 'be'a ga mbønna ra hya bi manna Jesús ngue ena di bennate.

**Bi manna Jesús ngue ra Elías ya bá ehe bi xihyø ja'i ngue di nsä,
porque ya bá ep'u ra Cristo.**

¹¹ Nuya yø xädi ra Jesús bi 'yännbu ja ra 'yu, bi 'yembi:

—¿Hanja na ra hya manyø xännbate ngue ra ley, embi ngue jatho da 'bet'o ra Elías hante ngue da ehra Cristo?

¹² Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Majuani ngue ra Elías i jatho ngue rá muditho da ehe da xihyø ja'i ngue di nsä. Pe dami bemhu ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro ngue te da thohra N'yohu bí 'ye mahets'i. I mmamp'u ngue da zä ra n'u, da zähyø ja'i. ¹³ Pe dami pahmu ya ngue nuna t'embi ra Elías, ya bá ehe. Ya bi nja tengutho ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro ngue di nja. Porque nu hangu ra n'u bi ne da japyø ja'i, gä bi nja.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na nc'ei mi n'youi ra ts'onthi.

¹⁴ Nu'mø ni ma da zøp'u mi 'bu hmi'da yø xädi p'uya, bi nu ngue nuya yø xännbate ngue ra ley di mäspabi yø xädi ngue di njun'mahyau. Xangu mi'da yø ja'i xi mpeti p'u 'bui. ¹⁵ Pe ra Jesús, ena ha bi 'yetho, ja mi nu yø ja'i ya bi zøhø, bi ma yø ja'i p'uya ngue di zengua. ¹⁶ Ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—¿Te 'be'a gni njun'mahyahu ya 'bucua?

¹⁷ Bá tha'a n'na nc'ei p'u 'buhyø ja'i p'uya, bi 'yena:

—Ague grä xännbate, nuna ma ts'unt'u 'bucua, n'youi ra ts'onthi asta di gonebi, xtä sigä ua ngue gui 'yøthets'u. ¹⁸ Nu'mø bi gu ra ts'onthi n'youi, en'a häi 'ne sohyø fugui. Di guxtyø ts'i, asta di 'yøts'e. Ya xtä xihni xädi ngue xtä 'yøthets'u, pe hinxä nzä xa 'yøthe.

¹⁹ Ra Jesús bi 'yembi gätho yø ja'i 'bup'u:

—¿Asta njam'mø da zønna pa gui 'yec'eigahu? ¿Ua gui ena ngue hangu ra pa ga set'ahu? Bá si ua ra ts'unt'u, ga øthegä —bi 'yembi.

²⁰ Bi zispabi p'uya. Nu'mø mi nu ra ts'onthi ra Jesús, bi gu ra ts'onthi ra ts'unt'u p'uya. Bi 'yen'ahäi asta di dann. 'Ne sohyø fugui. ²¹ Ra Jesús bi 'yembra papá ra ts'unt'u:

—¿Njammi pa nja p'uya?

Mi dahra n'yohu p'uya, bi 'yena:

—Ya njap'u asta guep'u bá ngüe ra ts'unt'u. ²² Nu'a ra ts'onthi n'youi, mō bi gu, xangu yō nnidi ya ja ngue da hyo. I hōt'a sibi, ogue hōrbu ja ra dehe. Dami huega'be, fäxca'be 'mō ngue da zä gui 'yōthets'u.

²³ Ra Jesús bi 'yēmbi:

—¿Ua hinguí ec'eigui? Nu ra ja'i ngue da 'yec'eigui, nu te gä man'u hēmbi, hinga hēmbi ga øthe.

²⁴ Nu'a rá papá ra ts'unt'u p'uya, asta ra mafi ha i 'yena:

—Nugä dí ec'ei'i. Pe dami 'yōt'e ngue man'na ga ec'ei'i xanho.

²⁵ Mi nu ra Jesús ngue gä ba ep'u yō ja'i da zōp'u 'bäi. Janangue bi xihra ts'onthi n'youi ra ts'unt'u, bi 'yēmbi:

—Ague grá ts'onthi, gadi gogubi 'ne gadi gonebi ra ts'unt'u 'bucua. Nuya dí xi'i ngue dami hyep'u ya. 'Yoni mantho güi pengui —bi 'yēmbi.

²⁶ Nu'a ra ts'onthi p'uya, bi japa ts'unt'u ngue xōgue ra mafi, asta päni. Ra ndussutho te ørpe. Bi 'yen'ahäi 'mō mi hyep'u. Entho bi du. Gätho yō ja'i p'uya, di n'yēmbi:

—Bi du na cuø —bi 'yena.

²⁷ Pe ra Jesús bi bennbabi rá 'ye ra ts'unt'u, mahotho i xots'i.

²⁸ Ya 'bup'u ja ra ngu ra Jesús. Nu'u yō xädi p'uya, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue hinxä nzä xtä øthegähe ra ts'unt'u mi n'youi ra ts'onthi?

²⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuna tengü na ra ts'onthi mi n'youi ra ts'unt'u, para ngue da hyep'u ra ja'i n'youi, mahyonitho da mat'Oja ra ja'i, 'ne da 'yeträ mmui.

Mahombi manna Jesús ngue da tho, pe bi ma ngue di bennate.

³⁰ M'mefa p'uya, ra Jesús co 'nēhyø xädi bi map'u ha mi 'bui, i nthop'u ja ra häi Galilea. Pe hinguí nnepe xtä mbahyø ja'i hapu di ma. ³¹ Porque bi xänbase yō xädi ra Jesús. Bi 'yēmbi:

—Nu ra N'yohu bí 'ye mahets'i, da ma ma dāpyø ja'i ngue da hyo. Nu'mō bi hyo p'uya, di bennate'a rá hyu pa.

³² Pe nu'u yō xädi himbi dinyø mmui na ra hya bi xifi. I su xtä 'yänni te ga mbønya yō hya xi manna Jesús.

Ra Jesús bi xänbā yō xädi ndana mā dātho da hnu mansu.

³³ Mi zōmp'u ja ra hnini Capernaum, mi yurbu ja ra ngu säya. Ra Jesús bi 'yānyø xädi, bi 'yēmbi:

—¿Tema hya gadi nxihmu p'u ja ra 'yu?

³⁴ Nu'u yō xädi p'uya, hinjongui thadi. Porque xi njun'mahya p'u ja ra 'yu ngue n'na ngu n'na nne ngue mā dātho da hnu mansu. ³⁵ Janangue nup'u bi mihra Jesús, bi peti gä 'de'ma yoho yō xädi, bi 'yēmbi:

—Nu'a nne di m'met'o ya ngue nu'ahu, jatho da 'yøtra 'befi ngue da mäxyø amigo, pegue hindi 'yets'i ngue te da 'yōt'e.

³⁶ Ra Jesús bi zohna n'na ra ts'unt'u mi 'bäp'u, bi 'bämbu made ha 'bui. Bi guspaya bi dets'i. Bi 'yembyø xädi p'uya:

³⁷ —Nu ra ja'i di ja mmansu n'na ra basi tengü na 'bucua ya, nguna da 'yøt'e porque pahra ja'i ngue nu te øt'e, gue'a dí nnu manho ngue da 'yøt'a, entho go di jammansu gra ja'i. Nu ra ja'i di ja mmansugui, hinga hængthogui di ja mmansugui, sinoque gue'a Oja bá penngui di ja mmansu.

Ra Jesús di hejpa yø xädi nuya suhyø ja'i nnønnabi rá thuhu 'mø øthe yø ja'i.

³⁸ Ra Xuua p'uya, bi 'yembra Jesús:

—Ague grá xännbate, xtá nugähe n'na nc'ei ngue nnøn'na ni thuhu ha ga 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Pø xtá hejpahe, porque hñdi n'yohu p'u nnä mähä.

³⁹ Pø ra Jesús bi 'yembi:

—'Yo gadi hejpahe yø ja'i nnønga ma thuhu 'mø bi 'yøthe yø ja'i. Porque hinga høntho da nønga ma thuhu ra ja'i, xinda ma da zangui.

⁴⁰ Porque nuya yø ja'i hinguí sucja, ma n'yohu ya. ⁴¹ Nuya yø ja'i da 'yøt'ahu ra nho ngue i padí ngue guí ténhu ra Cristo, Oja da gut'i. Xquet'a ja rá nzäbi ra ja'i, madague'a n'na ra zi vasotho ra dehe di uni.

Ra Jesús di japa nts'edi yø xädi ngue da zu da 'yøtra ts'oqui.

⁴² A nuyá, nu'u yø basi ec'eigui ndap'u bi zä, tengutho na ra basi 'bucua ya, nu ra ja'i da japi ngue da hyegagui p'u yø basi ec'eigui, ra ndate castigo tømra ja'i da thogui. Hante ngue da 'yøtra ts'oqui ra ja'i, man'na xanho ngue da t'ennbu ja ra jathe ra ja'i, di ntharpa rá 'yuga n'na ra njuni ngue da gu'mi. ⁴³ Janangue nu'mø guí ena ngue rá ts'oqui ni 'ye p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyejni 'ye, gui 'yei. Man'na xanho ngue gará do'ye 'mø gá curbu ha gui m'muhmi Oja, hinda gue'a ngue di ja gä yoho ni 'ye 'ne ngutho gui mma ra nidu hapu ja ra sibi di danzø para zantho. ⁴⁴ Nup'u ja ra nidu 'buhyø dønxa hinha rá nzegui da zi'a ni ngø. Ra sibi p'uya, hinjam'mø da huët'i. ⁴⁵ Nu'mø guí ena ngue rá ts'oqui ni gua p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyequi, gui 'yei. Man'na xanho ngue gará dogua 'mø gá curbu ha gui m'muhmi Oja, hinda gue'a ngue di ja gä yoho ni gua 'ne ngutho gui mma ra nidu hapu ja ra sibi di danzø para zantho. ⁴⁶ Nup'u ja ra nidu 'buhyø dønxa hinha rá nzegui da zi'a ni ngø. Ra sibi p'uya, hinjam'mø da huët'i. ⁴⁷ Nu'mø guí ena ngue rá ts'oqui ni dä p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyahni dä, gui 'yei. Man'na xanho ngue da n'natho ni dä 'mø gá curbu ha gui m'muhmi Oja, hinda gue'a ngue di ja gä yoho ni dä 'ne ngutho gui mma ra nidu. ⁴⁸ Nup'u ja ra nidu 'buhyø dønxa hinha rá nzegui da zi'a ni ngø. Ra sibi p'uya, hinjam'mø da huët'i. ⁴⁹ Porque nu to gä da ma ra nidu, di nzø conna sibi.

⁵⁰ Tengu ra u, xanho ngue te di ma ma'ut'i. Pe nu'mø ya hingui u, ya hinte di muui. Xquet'a gui njathu p'uya, 'yo guí nnehu ngue hinte dadi muui'a te gni 'yohu. 'Yo gadi njunt'i n'na ngu n'na'ahu.

Bi xännba yø ja'i ra Jesús hin'yu ra nt'edi di nxummi yø xisu.

10 ¹ Nuna ra Jesús mi 'bup'u ja ra hnini Capernaum, pe bi ma i mpa p'u ja ra hai Judea. Bi thogui i ma man'na nguadi ra dathe Jordán. Mandøngu dyø ja'i bi zømp'u 'bui. Gä bi xännba ra hya yø ja'i, tengutho xi 'yørbu ja yø hnini xi thogui. ² Bi guat'i 'da yø fariseo p'u 'buhra Jesús ngue da 'yørpa yø nt'änni, porque honnbi ha di zädi ngue hinda gue'a ra hya da ma. Bi 'yembi:

—¿Ua ja ra nt'edi ngue di nxummi rá xisu n'na ra n'yohu, ua gue hin'na?

³ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Xi ra ley bi 'yotra Moisés, ¿te 'be'a ma hya mmamp'u?

⁴ Mi dahyø fariseo p'uya, bi 'yembi:

—Nup'u ja ra ley bi 'yot'a, i mmamp'u ngue da zä da 'yotra súcua n'na ra n'yohu ngue di nxummi rá xisu.

⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nuna ra Moisés bi unna nt'edi ngue da nangra súcua ngue ra nxuni, pe ngue mandø nnaxitho yø n'yomfemi yø ja'i, janangue bi njap'u. ⁶ Pe nup'u rá mudi hinga ngu'a ra hya bá sännba Oja da 'yøtyø ja'i. Porque mmamp'u ja ra Maca Libro ngue nu'mø mambá nhohra ximhai, Oja bi hocra n'yohu 'ne bi hocra xisu. ⁷ Janangue ra n'yohu sop'u rá papá, sop'u rá mamá ngue 'buhmi rá xisu. ⁸ Nuya yo nc'ei ya, di nne n'na ngu n'na, janangue ya hingui yo nc'ei, sinoque entho n'na nc'eitho.

⁹ Janangue nuyá, nuya yo nc'ei bi pen'na Oja, hin'yu ra nt'edi ngue to di xunnbabi.

¹⁰ Nup'u ja ra ngu p'uya, nuya yø xädi ra Jesús bi 'yänni te nne da manya yø hya xi ma. ¹¹ Ra Jesús bi 'yembi:

—Nu ra n'yohu di nxummi rá xisu, nu'mø hombi nthatra n'yohu, da me man'na ra xisu, ya ra ts'oqui øtra n'yohu. ¹² A nu ra xisu di nxummi rá ndø, 'ne høndi nthatui man'na ra n'yohu, ya ra ts'oqui øtra xisu.

Bi xi Oja ra Jesús ngue di japyø basi.

¹³ Bi zixyø basi yø ja'i p'u 'buhra Jesús, i nnepyø ja'i ngue da dospa yø ya yø basi 'ne da xi Oja ngue di japyø basi. Pe nuya yø xädi ra Jesús bi hejpa yø ja'i bá zi yø basi. ¹⁴ Bi mbøcue 'mø mi nu te øtyø xädi ra Jesús, bi 'yembi:

—Dami hyehmu yø basi da thocua dí 'bui. Porque tengutho yø ja'i ya o rá 'ye Oja, xquet'a njarbu ya yø basi ya. ¹⁵ Majuani dí xi'ahu ngue n'na ra ja'i hinga 'yøde tengutho n'na ra basi ngue ra 'yøde, hinda zä da zo rá 'ye Oja.

¹⁶ I thexyø basi ra Jesús, di japrá 'ye p'ua ja yø ya yø basi, i äp'a Oja ngue di japi.

Ra mmemmeti himbi ne da 'yøt'e te bi xihra Jesús.

¹⁷ Ya ja ngue da ma ra Jesús, pe bá ju ra 'dihi n'na ra n'yohu. Bi ndantyøhmu p'ua 'bäi, bi 'yembì:

—Ague grá hoga xännbate, ÷te 'be'a ja ngue ga øt'e n'namhma ngue Oja di 'dacrä 'da'yo te para zantho? —bi 'yembì.

¹⁸ Mì dahra Jesús, bi 'yembì:

—¿Ua guí padì te guí mmanya, ngue guí enguì xanhogä? Porque hønse Oja xanho. ¹⁹ Ua hingui padì hanja'ua yø hya di manda Oja ngue ena: "Yo grá hyote. 'Yo grá 'yots'om'mäi. 'Yo grá be. 'Yo to guí sännba ra fehni. 'Yo grá hyäte. 'Dami su nì papá, dami su nì mamá" —bi 'yembì.

²⁰ Mì dahra n'yohu p'uya, bi 'yena:

—Ague grá xännbate, nuya yø hya guí xicya, ya gä xtä øt'e asta gue'mø mará ngüegui.

²¹ Nuna ra Jesús bi hyetra n'yohu yaui, pe di nequi ngue di madì. Bi 'yembüya:

—Di 'be hman'na ra hya ja ngue gui 'yøt'e. Nì ma ya, dami pä te gä guí pets'i. Dami unna menyu yø hyoya. Nu'mø gä 'yøt'e te dí xi'i ya, ya bí ja nì mmeti mahets'i p'uya. Bá ε p'uya, ga mme madague'a da tho'i p'ua ja ra pont'i —bi 'yembì.

²² Pe mì 'yøhra n'yohu na ra hya bi sifi, mambi düdrä mmui. Bi matho, porque mará ndømmemmeti.

Bi manna Jesús ngue Oja, hinte hembì.

²³ Bi hyetyø xädi ra Jesús, bi 'yembì:

—Xandøn hennitho ha di n'unyø mmemmeti ngue da zo rá 'ye Oja.

²⁴ Nu'ua yø xädi ra Jesús, di 'yøtho hanja ya yø hya bi ma. Pe ra Jesús mahømbi 'yembì:

—Ague ts'unt'ua'ahu, nuya dí mmangä ngue xanhennitho ha di zo rá 'ye Oja, guehya yø ja'i xøgue mahøndra menyu nì ma yø mmui ya. ²⁵ Ya fadi ngue ra cameyo, hinjam'mø da zä da thop'ua ja rá xagu n'na ra 'yofani. Pe man'na xandøn hennitho ngue n'na ra mmemmeti di n'unì da zo rá 'ye Oja.

²⁶ Nuna ra hya bi manna Jesús, mì 'yøhyø xädi, man'natho bi nsu yø n'yomfeni p'uya. Di n'yembì:

—Rä nzequi ya hinjonni ja'i da zä di nyannä te ya'mø —di n'yembì.

²⁷ Bi hyetyø xädi ra Jesús, bi 'yembì:

—Nu'a ngue yø ja'itho, hinda zä da zänse ha di nyanyø te. Pe Oja hinte hembì, nu te nne da 'yøt'e, da zä ha di japi.

Bi mǎnnǎ Jesús ngue di tocabi ra nǎo'u yǎ ja'i n'youi p'u ni ma.

²⁸ Nǎnnǎ ra Bǎdu bi 'yǎmbra Jesús:

—Nǎgǎhe, ya xtǎ sohme p'u te gǎ dí peshe ngue dí ten'nahe.

²⁹ Mǎ dahra Jesús, bi 'yǎmbi:

—Mǎjuani dí xi'ahǎ, ngue nu to gǎ xpǎ nzohyǎ ngu, xpǎ nzohyǎ cu, xpǎ nzohyǎ papǎ, xpǎ nzohyǎ basǎ, xpǎ nzohyǎ hǎi ngue tenngui ngue mmǎnnǎ hoga 'da'yo hya, ³⁰ pǎ mǎnte 'bǎcua ja ra ximhǎi ra ja'i, yǎ ciento nniditho gangu'a te gǎ da dǎni ngue'a te gǎ xpǎ nzogui. Mǎdague'a da ts'ui, pǎ ra pa di 'yǎp'u, di t'unna te para zantho. ³¹ Xǎngu yǎ ja'i hnu mǎnsu ua, pǎ nu'a ra pa'a, ja ts'utho dǎni hnu mǎnsu p'u. Xǎngu yǎ ja'i hingui hnu mǎnsu ua, pǎ nu'a ra pa'a, ja dǎni hnu mǎnsu p'u.

Mǎhǎmbi mǎnnǎ Jesús ngue da tho, pǎ bi mǎ ngue di bǎnnate.

³² Ya ni hya ra 'yu ngue ni ma Jerusalén, ni 'bet'otho p'u ni ma yǎ xǎdi ra Jesús. Nu'u yǎ xǎdi ya i su, di 'yǎtho hanja'a te ǎtra Jesús ngue ni ma Jerusalén. Pǎ ra Jesús bi zica n'nanni'u 'de'mǎ yoho yǎ xǎdi, bi xifi xǎnho hanja'a te da thogui. Bi 'yǎmbi:

³³ —A nǎyǎ, ya nnǎ mǎhǎ Jerusalén. Nǎnnǎ ra hnini nǎ, nu ra N'yohǎ bí 'yǎ mǎhǎts'i di ndǎpyǎ hmu yǎ mmǎcǎ conyǎ xǎnnbate ngue ra ley. Nǎya p'uya, guehya da zǎnnbi ngue da du. Di dǎpyǎ ja'i hingyǎ judío ngue da hyo. ³⁴ Nǎya yǎ ja'i di ndǎpi, da n'yemmǎhya, da zots'i, da mǎi. M'mǎfa p'uya, da hyo. Pǎ rá hyu pa di bǎnnate.

Rǎ Jacobo conǎ Xuua bi 'yǎpra Jesús ngue di nja yǎ cargo xtǎ nhǎts'i.

³⁵ Rǎ Jacobo conǎ Xuua, guehya yǎ ts'unt'u ra Zebedeo ya, bi guarbǎ 'bǎhra Jesús, bi 'yǎmbi:

—Ague grǎ xǎnnbate, dí nne gǎ ǎ'a'be n'na ra mǎte ya.

³⁶ Mǎ dahra Jesús, bi 'yǎmbi:

—ǎTema mǎte guí nne gǎ ǎt'aui? —bi 'yǎmbi.

³⁷ Bi 'yǎn'u ǎhra mǎte p'uya:

—Dí nnegǎ'be ngue nup'u ha guí mmi ngue guí ndast'abi, n'na dí mǎhni n'yǎi, n'na dí mǎhni gǎha.

³⁸ Pǎ mǎ dahra Jesús, bi 'yǎmbi:

—Ague n'yǎ'au, hinguí padǎ te rá nsǎui nǎ ra hya guí ǎhmi. ǎUa da zǎ guí thohmi'a ra n'u i ja ngue gǎ thocǎ? Porque nǎgǎ mǎthoguitho ja ngue di ǎngǎ yǎ ja'i —bi 'yǎmbi.

³⁹ Bi 'yǎmbuya:

—ǎhǎ, da zǎ gǎ sǎgǎ'be ra n'u.

Mǎ dahra Jesús, mǎhǎmbi 'yǎmbi:

—Majuani ngue ngu'a, xandøngu ra n'u ja ngue gui säui, tengutho ra n'u ja ngue ga thocä. Mathoguitho di un'au yø ja'i tengutho ja ngue dí ungä yø ja'i. ⁴⁰ Pe nuna ra hya gui mmammí, hĩndi tocagui ngue go ga sänni to di mip'u ja ma n'yei, ogue to di mip'u ja ma gaha. Nuna Oja, ya xa nzänni to dí mi n'na ngu n'na ma hyo.

⁴¹ Nuna ra hya ähya yo nc'ei mi yaui ra Jesús, bi mbøcue 'mø mi bahya mi 'det'a yø xädi, i sũhra Jacobo 'nẽhra Xuua. ⁴² Pe ra Jesús bi peti gätho yø xädi, bi 'yẽmbi:

—Ya gui pahmu ngue yø dast'abi xa t'ets'i, co gätho mi'da yø ts'ut'abi 'bup'u ja yø hnini, gä di mända yø ja'i. Nu te di mända ngue da 'yøtyø ja'i, gue'a øt'a. ⁴³ Pe nu'ahu, 'yo gui nne ngue gui mandathohu yø ja'i. Nu ra ja'i nne ngue xta nhets'i rá cargo da mæfi, guehna ra ja'i jatho ngue di mpefi da mäxyø mmic'eiui na. ⁴⁴ A nu'ahu ya, nu'a da ne di m'met'o ngue gätho yø amigo ya, guehna jatho da gohi ngue ni mæfihu na. ⁴⁵ Conque ra N'yohu bí 'yẽ mahets'i, himbi 'yẽhe ngue n'narbu da mi di mandatho. Sinoque bí 'yẽhe ngue di mpefi da mäxyø ja'i. 'Nẽ hinga høndra 'bäxte da 'yøt'e, asta da du ngue da yani xandøngu yø ja'i.

Ra Jesús bi 'yøthe ra Bartimeo mi xädä.

⁴⁶ Mi zømp'u ja ra hnini Jericó ra Jesús, bi thogui ni n'youi yø xädi. Pe xandøngu yø ja'i bi ntet'i. Nup'u nenihni p'uya, mi hup'u na ra Bartimeo mi xädä, rá ts'unt'u ra Timeo. Mi hup'u ja ra nen'yu ngue äpra mentyu yø ja'i thop'u. ⁴⁷ Mi bahra xädä ngue nuna ja ngue da thop'u hudi, guehna ra Jesús ra mmøngu Nazaret. Bi mũhra hmafi p'uya, bi 'yẽmbi:

—Dami huẽgagui ague Jesús rá mbom'meto'i ra David —bi 'yẽmbi.

⁴⁸ Nu'u yø ja'i 'bup'u mi huhra xädä, di hejpi ngue hĩndi mmafi. Pe ra xädä p'uya, ena man'na ma'bepi ngue nts'edi ga mafi, bi 'yẽmbi:

—Dami huẽgagui ague rá mbom'meto'i ra David —bi 'yẽmbi.

⁴⁹ Bi m'mähra Jesús ngue øde hmat'i. Bi 'yẽmbyø ja'i p'uya:

—Dami xihmi ngue da ecua.

Bi ma bá ts'ohra xädä p'uya, bi t'ẽmbi:

—Da hyu ni mmui ya, ga 'yo, bi ts'o'i'na.

⁵⁰ Ra xädä p'uya, bi 'yemp'u rá tuhu, bi nangui, asta ra n'nats'i ngue di johya. Bi map'u bi 'bähra Jesús. ⁵¹ Ra Jesús bi 'yẽmbi:

—¿Te gui nne di nja'i?

Ra xädä p'uya, bi 'yẽna:

—Ague grá xännbate, dí nne ngue di nzø ma dä.

⁵² Ra Jesús bi 'yẽmbra xädä:

—Ya da zä gui mma ya, bi zä ni dä ngue gui ec'eigui ngue jagä ra ts'edi ga øthe'i.

'Bexpí nzø yø dä ra xädä p'uya. Bi zä bi n'yo ngue bi mep'u ni ma ra Jesús.

Ra Jesús bi yurbu ja ra hnini Jerusalén, pe espabi yø ja'i, xifi ngue yø dast'abi.

11 ¹ Nu'mø ya ni ma da zømp'u ja ra hnini Jerusalén, ya 'yop'u ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos. Ja jarbutho ra hnini Betfagé 'nēhra hnini Betania. Nuna ra Jesús bi 'yet'i yoho yø xädi. ² Bi 'yēmbi:

—Ni me nu ja ra hnini bí ja nu. Nu'mø gá cāt'ui ra hnini, gui timmi p'u da nthat'i n'na ra burru ngue ma'da'yotho, hīnjongui sã. Bá xoqui ngue guá siui ua. ³ Nu'mø to da 'yēn'aui, hanja ngue guí xocui ra burru, gui xihmi p'uya ngue honna Hmu. Pe dami xihmi ngue hinda ya'atho di ndäpi.

⁴ Bi ma'u yoho yø xädi bi 'yet'i. Bi dimp'u manthat'i ra burru jonna goxthi ja ra nen'yu. Bi xojpuya. ⁵ Nu'u yø ja'i mi 'bäp'u p'uya, bi 'yēn'a n'na nc'ei:

—¿Te 'bē'a guí øt'ui? ¿Hanja ngue guí xocui ra burru?

⁶ Nu'u xocra burru p'uya, bi mā tengutho xi manna Jesús. Nu'u yø n'yohu p'uya, bi unna nt'edi bi zixra burru. ⁷ Mi zøp'u 'būhra Jesús, bi gaspa ra burru yø tūhu ngue bi nōpa nts'ut'i. Bi hyuxra burru ra Jesús, bi ma. ⁸ Nup'u ja ra 'yu ja ngue da thohra Jesús, xangu yø ja'i ni 'bet'o ngue di tūns'yø tūhu pøp'u ja ra 'yu. Mi'da yø ja'i p'uya, bi sajpa yø xi yø palma ngue pøp'u ja ra 'yu. ⁹ O made p'u ni ma yø ja'i ra Jesús. I 'bet'o 'da, bá 'bēfa 'da. Pe yø ja'i 'da ga matho ngue di johya, i ēna:

—Nuna Oja, di japhna rá m'menhni 'bucua, guehna tate naya. ¹⁰ Oja di japhna ra dast'abi bá 'benhni ngue di thocra 'bēfi mi pehra dast'abi David. Maguese na Oja bí 'bu mahets'i.

¹¹ Nuna ra Jesús mi yurbu ja ra hnini Jerusalén, bi zømp'u ja ra nija. Bi nu te øtyø ja'i 'bup'u. Mi dāhra nde, bi mengui, i ma Betania. Bi me'u 'dē'ma yoho yø xädi.

Ra Jesús bi otra za ngue ra igo.

¹² Mi hyaxpuya, nuna ra Jesús bá ep'u Betania bá n'oxi, i ma Jerusalén. Nup'u ja ra 'yu p'uya, bi zä ngue tu manthuhu ra Jesús. ¹³ Bi hyanda n'na nza ra igo ngue ya xi 'dogui xanho. Bi ma bá nu ngue'mø di zädi. Pe hingu zädi, porque hīngra pa p'u ngue di nzädi. ¹⁴ Bi 'yø'u yø xädi te bi xihra za, ngue bi 'yēmbi:

—Ya hinni mantho di nzuhni ndät'ä ya grá za —bi 'yēmbi.

Ra Jesús bi 'yetyø ja'i mi mpäp'u ja ra nija.

¹⁵ Nuna ra Jesús, nu'mø mi zømp'u ja ra hnini Jerusalén, bi map'u ja ra nija. Nu'u yø ja'i mi mpäp'u thinnija, da gue'u madi ntäi, gä bi 'yet'i. Nuya yø ja'i di pøspa yø menyu yø ja'i yap'u ni 'yēhē, bi 'yennba yø

mɛxa. 'Nɛ bi 'yennba yø nthuts'i'ɥ pä yø paloma. ¹⁶ Nu'ɥ yø ja'i ja te ha, ya hĩndi japi da thop'ɥ ja ra thinnija. ¹⁷ Bi 'yɛmbyø ja'i p'ɥya:

—Nup'ɥ ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'ɥ ra hya ngue Oja i ɛna: “Nuna ma ngungä, ni hu ngue ra ngunga mhmatoja na, 'nɛ ja ndanne ua gätho yø ja'i 'bu'a nximhai”. Pɛ nu'ahɥ, guí øthɥ ngue ja di mpeti ua yø bɛ.

¹⁸ Pɛ nu'ɥ yø hmu yø mmäcja 'nɛhyø xännbate ngue ra ley mi badi te bi 'yøtra Jesús, hĩngui nnu manho. Bi hyoni ha di japi ngue da hyo ra Jesús. Pɛ hĩnga 'bexpi zä ha di japi, porque supi di mbøcuc yø ja'i. Porque nu'ɥ yø hya xännbate ra Jesús, gä di 'yødyø ja'i. ¹⁹ Mi dähra nde p'ɥya, bi bømp'ɥ ja ra hnini ra Jesús, bi mɛ yø xädi.

Jatho da 'yɛc'ɛi yø ja'i ngue Oja di unni te da 'yäpi.

²⁰ Mi hyaxpɥya, bi thop'ɥ 'bähra za ngue ra igo. Bi nu ra za p'ɥya ngue xi 'yot'i asta yø 'yɥ. ²¹ Ra Bɛdu p'ɥya bi zo rá mmui'a te ra hya xi manna Jesús. Bi 'yɛmbɥya:

—Ague grä xännbate, nuna ra za gä sɥ hmande, gue xa 'yot'i —bi 'yɛmbi.

²² Mi dähra Jesús, bi 'yɛna:

—Dami 'yɛc'ɛi ngue nu'mø gui mmat'Ojahɥ, da mähahɥ Oja. ²³ Nu'mø guí ɛc'ɛihɥ xanho ngue gue'a nnu manho Oja ngue di nja'a te guí xihmɥ, 'nɛ hĩngui yobɛni ni mmuihɥ, da zä gui 'yɛmphɥ ra nyuni ja nɥ: “Dami 'uegue grä nyuni, i map'ɥ ja ra jathe”, gui 'yɛmphɥ. Ra nyuni p'ɥya, da 'uegue, di map'ɥ gui xihmɥ ngue di ma. ²⁴ Janangue dí xi'ahɥ, nu'mø te guí äphɥ Oja, dami 'yɛc'ɛihɥ ngue di 'da'ahɥ Oja te guí äphɥ. Oja p'ɥya, da 'yøt'e ngue di nja'a te gui 'yäphɥ. ²⁵ Nu'mø guí mmat'Ojahɥ, 'nɛ bi zo ni mmui ngue hĩngui nnu manho te øt'a ni mmic'ɛiui, dami punnbi, n'namhma ngue xquet'a di pun'na ni Papähɥ bí 'bu mahɛts'i. ²⁶ Pɛ nu'mø ngue hĩn gadi punnbabi ni mmic'ɛiui, xquet'a hĩndi pun'na ni Papähɥ bí 'bu mahɛts'i 'mø.

Ra Jesús bi t'änni to bi unna nt'ɛdi te øt'e.

²⁷ Ra Jesús, mi zømp'ɥ ja ra hnini Jerusalén, i 'yop'ɥ ja ra nija. Bi guatyø hmu yø mmäcja p'ɥya, 'nɛhyø xännbate ngue ra ley, 'nɛhya yø n'yohɥ 'bet'o p'ɥ ja ra nija. ²⁸ Bi 'yɛmbrä Jesús:

—Ague n'yø, çhanja te guí øt'e? ¿To bi 'da'i ra nt'ɛdi'a te guí øt'e?

²⁹ Mi dähra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Nugä xquet'a ga øt'ahɥ n'na ra nt'änni ya. Pɛ gue gui xicju hanja'a ra hya ga än'nahɥ, n'namhma ngue xquet'a ga xi'ahɥ to bi 'dacä ra nt'ɛdi'a te dí øt'a ua. ³⁰ Xiya, çte'o bi unna nt'ɛdi ra Xuua ngue bi xixyabi yø ja'i? ¿Ua Oja bi unna nt'ɛdi, uague yø ja'itho rá nt'ɛdi'a te bi 'yøt'e?

³¹ Yø ja'i p'ɥya, di n'yänni te di dadi. Di n'yɛmbi:

—¿Teni 'be'a ga xihmu ya'mø? Nu'mø ga xihmu ngue Oja bi unna nt'edi te bi 'yøtra Xuua, da 'yenju p'uya: “Xina ra hya bi manna Xuua conná ngueque, ¿hanja ngue hinga 'yec'eihu 'mø?” da 'yenju p'uya. ³² A nu'mø ga xihmu ngue yø ja'itho bi unna nt'edi te bi 'yøtra Xuua, ya nts'udyø ja'i —di n'yembi.

Rá nzequi p'uya, bi zänyø ja'i ngue ya hinte da xifi te'o bi unna nt'edi'a te bi 'yøtra Xuua, i supi di mbøcue yø ja'i. Porque gätho yø ja'i ec'ei ngue rá pøngahya Oja na ra Xuua. ³³ Janangue bi 'yembuya:

—Hindí pacähe to bi unna nt'edi'a te bi 'yøtra Xuua.

Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Ya hinga xicju na ra hya dí än'nahü, ni xinga guecä ga xi'ahü to di 'dacra nt'edi na te dí øt'e.

Ra Jesús i hyejpa ra hya n'na ra huahi ngue ra jomhmi.

12 ¹ Nuna ra Jesús, bi hyoni te gui hyejpa yø hya bi xihyø ja'i. Bi 'yembi:

—Mi 'bu'a n'na ra n'yohu ngue bi 'yøt'a n'na rá nua'uva. Bi føt'e gä rá häi. Bi hoqui hapu da de'myø uva 'mø bi nja. 'Nē bi hocra n'nøque hapu da mihra mähui. Bi hyoni to da gonhui rá huahi, n'namhma ngue nu'mø bi nja yø uva, di t'unna mmehui'a te di tocabi. Bi ma yap'utho ra mmehui p'uya. ² Mi zønna pa da thacyø uva p'uya, nuna ra mmehui bi menhna n'na rá hmiqúi ngue da tu yø uva di tocabi. ³ Pe nu'u yø mēfi mambi 'bup'u bí ja ra huahi, bi bentra hmiqúi 'mø mi zømp'u 'bui. Bi uni, bá erbuya. Pe hinte bi unni. ⁴ Ra mmehui p'uya, mahombi menhman'na rá hmiqúi p'u bí ja ra huahi. Nu'u yø mēfi ya mambi 'bup'u, hømbá mbøcue. Bá pændothobi rá hmiqúi ra mmehui. Bá serpa rá ya. ⁵ Ra mmehui p'uya, mahombi menhman'na rá hmiqúi. Pe ya bá tho'a bi mennbaya. Bi sigue bi mennbabi mi'da p'uya. Ngut'atho bi ørpe, 'bu i'da bi put'i, 'bu i'da bi ho.

⁶ Nuna ra mmehui p'uya, mi si n'na rá ts'unt'u ngue emmei di madi. Ya emp'uya: “Ma ga penhnä na ma ts'unt'u ya. Nu'mø bi nu yø mēfi na, da nu mansu, porque ma ts'unt'u na”, i ena. ⁷ Pe nu'mø mi zømp'u 'buhyø mēfi na rá ts'unt'u ra mmehui, di n'yembyø mēfi: “Nuna ya, guehna ra ts'unt'u ja ngue da gohmi ra huahi naya. Ma ga hohu ya, n'namhma ngue ya ma mmetihu ra huahi”, di n'yembi. ⁸ Bi bennbaya ngue bi hyo. Bi ma bá emma xøts'e ra huahi p'uya.

⁹ Nuna ra Jesús, bi 'yänyø ja'i, bi 'yembi:

—Xi'mø ya bi nja ya yø hya dí xi'ahü ya, ¿teni 'be'a da 'yøtra mmehui? Siempre da ma ra mmehui p'uya, da ho yø mēfi conhui rá huahi. N'nan'yo mi'da yø ja'i di fätra huahi p'uya. ¹⁰ Guí pahmu xanho ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro ngue ena: “Nuna ra do himbi nu manho yø hyønnigu, guehna ra do brá 'bebo p'u brá fu ra jado naya. ¹¹ Nguna ra

hya xa nzän'Oja ngue di nja. A nuju p'uya, dí emhmü ngue mazihotho te øt'Oja", enna hya.

¹² Ra Jesús hontho bi xihyø ja'i ya yø hya ya, bi ne yø ja'i xti bentra Jesús ngue xta ngot'i. Porque pahyø ja'i ngue go xihya yø hya bi hyecra Jesús. Pe himbi zä xti bent'i, porque supí di mbøcuc mi'da yø ja'i. Janangue hinte bi japi.

I nnepyø nsuiui ra Jesús ngue da 'yembi hingui ja ts'edi di njutra menyu nju.

¹³ Nuya 'da yø fariseo, da gue'da yø ja'i ra Herodes, bi 'benhni ngue da jujpatho häi te ga ya ra Jesús, para ngue da zäp'u di yapa m'mefa. ¹⁴ Bi 'yembi:

—Ague grá xännbate, dí pacähe ngue grá hoga n'yohü, porque gä pømmanho ra hya guí mma. 'Në hinguí su'a te mben'na'i yø ja'i. Madague'a ja yø cargo 'da yø n'yohü gui yaui, pe hinguí su gui xifi ndana ra hya majuaní. Sinoque majuaní ngue guí xännbate'a ra hya nne Oja ngue gdá n'yohü. Dami xicje ya, lua xanho ngue di njutra menyu ähra dast'abi, uague hin'na? —bi 'yembi.

¹⁵ Pe ra Jesús ya padi te mbennabi yø ja'i ngue'a ra nt'änni ørpe, bi 'yembüya:

—¿Hanja ngue guí sambahyagahü? Dami 'yurcahü ra menyu —bi 'yembi.

¹⁶ Bi unna menyu p'uya ngue da nu. Mi nu ra menyu ra Jesús, bi 'yembi:

—¿To rá hmi na n'youi ra menyu ja ua? ¿To rá thuhu na ra thuhu n'youi ra menyu?

Mi dahyø ja'i yaui ra Jesús, bi 'yembi:

—Guehna ra dast'abi naya —bi 'yembi.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yembyø ja'i yaui:

—Nu'a ja ngue gui 'yøthü ya, dami unhnü ra menyu di tocabi ra dast'abi. Da gue Oja p'uya, dami unhnü'a te di tocabi.

Nuna ra hya i dahra Jesús, di 'yødya yø ja'i yaui.

Bi manna Jesús ngue di bennate yø ánima.

¹⁸ M'mefa p'uya, bi ma 'da yø saduceo, nuya embi ngue hñdi bennate yø ánima. Bi 'yembra Jesús:

¹⁹ —Ague grá xännbate, nup'u ja ra ley bi 'yotra Moisés, nt'ot'i p'u ra hya ngue ena: nu'mø bi du n'na ra n'yohü, 'në hñdi m'muhyø basi, nu rá xisu ra ánima da zogui, nu'a rá n'yohü ra ánima, gue'a di nthatui ra 'danxu'a, n'namhma ngue di m'muhyø basi tengutho 'mø xti m'muhyø basi ra ánima. ²⁰ A nuyá, xi'mø di 'bu'i yoto ma'yohü ngue edadi ncü ya. Nu'a ra n'yohü ma da, di nthati. Pe da 'yehra pa da du, 'në hñdi m'muhyø basi. ²¹ Janangue nu'a rá n'yohü ra ánima m'mefa bi m'mui, go di nthatui ra 'danxu'a. Pe xquet'a da du ra n'yohü 'në hñdi m'muhyø

basi. Nu'a rá hyu rá n'yohu p'uya, hõndi nthatui ra 'danxu 'mø bi du rá n'yohu. ²² Di siguetho di nthatra xisu 'mø bi du rá ndø, asta gue'mø bi du gã yoto ma'yohu. Gã di nthatui ra xisu, 'nẽ gã bi du yø n'yohu. Pẽ himbi m'muhyø basi. Rá nzegui p'uya, da du rá xisu. ²³ A nuyá, xi'mø ra pa dani bennate yø ánima ya, ñdana gue'a ya yoto ma'yohu rá mmeti ra xisu? Porque gã bi m'muhami.

²⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yembyø ja'i yaui:

—Hinguí padi ha rá nja ra hya guí mmamhamu. Porque hinga guep'u gã ndinni mmuihu'a te ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro. 'Nẽ hinguí pahmu hangu rá ts'edi Oja i ja. ²⁵ A nu'mø bi bennate yø ánima, da gohi tengutho yø anxe Oja, ya hinda nthatyø ja'i. ²⁶ Nup'u ja ra hya bi 'yotra Moisés, ja di nequi p'u ngue di bennate yø ánima. Porque nt'ot'i p'u ra hya bi man'Oja 'mø mi nyap'u bi nzø ra ndut'o, ngue bi 'yena: “Guecã drá Ojagã ngue ra Abraham. Drá Ojagã ngue ra Isaac. Drá Ojagã ngue ra Jacob”, bi 'yen'Oja. ²⁷ Ja di nequi p'uya, ngue nup'u 'bu Oja, hinguí tu yø te yø ánima. Janangue hinguí padi ha rá nja'a ra hya guí mmamhamu.

Nuya yø hya di manda Oja, bi manna Jesús ndana ra hya ma datho ja ts'edi da 'yøtyø ja'i.

²⁸ Nu'a n'na ra xännbate ngue ra ley, bi 'yøde ha i dapra hya yø ja'i mi yaui ra Jesús. I nnu ngue bi dadi xanho. Bi 'yembuya:

—Xiya yø hya di manda Oja p'u ja rá ley, ñdana ra hya exa ma datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i?

²⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nuya yø hya di manda Oja, nuna exa ma datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i, guehna ra hya ngue ena: “Ague gyø judíohu, dami 'yøhmũ na ra hya ja ua. Nuna ra Hmu ma Ojahũ, 'dase na. ³⁰ Dami ja ndummui ngue mathoguitho guí mahmu Oja co gátho ni mmuihu. Hõnt'a guí mbemhamu'a”. ³¹ Nuna rá yoho ra hya di manda Oja, 'nẽ di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i, guehna ra hya ngue ena: “Dami mahni mmic'eiui tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i”, enna hya. Guehya yoho yø hya di manda Oja ya, 'nẽ tate di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i. Guehya yø hya 'bet'o ya ngue gátho mi'da yø hya di manda Oja.

³² Mi dahra xännbate ngue ra ley p'uya, bi 'yembi:

—Xanho te guí mma grá xännbate. Majuaní te guí mma ngue nuna Oja ma Hmuhu 'dase na. ³³ Guehya yø hya ma datho ja ngue da 'yøtra ja'i ya, da hyahrá mmui ra ja'i ngue di ma Oja, 'nẽ di mahrá mmic'eiui. Nu'mø ngue ngu'a dí øthu p'uya, ya man'natho nnu manho Oja te dí øthu p'uya, ngue'u yø 'bøt'e ørpa yø ja'i p'u ja ra nija, da gue'u mi'da yø cosa ma t'unni Oja.

³⁴ Bi nu ra Jesús ngue padi te mman'a ra n'yohu yaui, bi 'yembuya:

—Ya mi zits'utho gadi 'bedi ngue guí so rá 'ye Oja —bi 'yembi.

Mi xifi tengü na ra hya na p'uya, ya hinni mantho tema hya hönxta 'yányø ja'i ra Jesús.

Ra Jesús bi xihyø ja'i ngue ra Cristo hinga ja'itho.

³⁵ Nuna ra Jesús bi xännba ra hya yø ja'i p'u ja ra nija. Bi 'yembi:

—Nuna ra Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi, yø xännbate ngue ra ley p'uya, i mman'u ngue dague'a n'na'u yø mbom'meto ra David. Pe nugä ga xi'ahu hanja ya, madague'a ngue rá mbom'meto ra David, pe nuna i hma, hinga ja'itho na. ³⁶ Porque ra David, gue'a ra Espíritu Santo bi bennbabi ra hya bi 'yot'i, ngue bi 'yena: “Nuna Oja, nu'mø mi zøjbagui ma Hmu, nguna ra hya bi xifi, bi 'yembi: Dami micua ja ma n'yeigä ya, asta gue'mø ga øt'e ngue guí manda gätho'u ni nsuiui”, bi 'yembi. ³⁷ Ja di nequi p'uya ngue ra David, nu'mø nnønna Cristo, ni hutì ngue rá Hmu. Janangue ra Cristo di nequi ngue hinga ja'itho, madague'a ngue rá mbom'meto ra David.

Bi xihyø ja'i ra Jesús ngue di mfädi xanho, hinda hyätyø xännbate ngue ra ley.

Xandøngu yø ja'i 'bup'u ja ra nija. Nuna ra hya xännbate ra Jesús, janjuani ngue yø mmæi ga 'yøxyø ja'i. ³⁸ Bi sigue bi xännbabi ra hya yø ja'i ra Jesús. Bi 'yembi:

—Dami mfähmu xanho ya, 'yo di hä'ahu yø xännbate ngue ra ley. 'Yo guí øthu tengutho ga 'yo'u. Porque di ho ngue söt'a häi yø he. 'Ne di ho ngue di respeta yø ja'i ha gui zengua p'u ja ra tai. ³⁹ Nup'u ja yø nija p'uya, i huantho yø nthuts'i tate xanho ngue ja hup'u. Nup'u øt'a ngo yø ja'i p'uya, xquet'a nne ngue tate xtanho ha da mi. ⁴⁰ I tunnba yø ngu yø 'danxu, i häti ngue embi di xännbi te pets'i. Nuna ra hya ga ngorpa yø dä yø ja'i p'uya, nu'mø mmat'Oja, ndø ya'atho mmat'Oja. I nne da 'yembyø ja'i ngue yø ndøhoga n'yohu. Pe nuyá, guehya mathoguitho ra castigo da thohya ngue gätho mi'da yø ja'i.

N'na ra 'danxu bi unna menyu Oja.

⁴¹ Nuna ra Jesús, mi hup'u ja ra nija ha ja ra huada utyø menyu yø ja'i. Heti ha ga yutyø menyu yø ja'i p'u ja ra huada. Bi nu xangu yø ja'i ngue yø mmæmmeti xandøngu ra menyu di uni. ⁴² Bi nu n'na ra 'danxu ngue ra zibøhyoya, xquet'a bi gät'i yoho yø zi xani p'u ja ra njumenyu. ⁴³ Bi zonhyø xädi ra Jesús, bi 'yembuya:

—Majuani dí xi'ahu ngue ra zibøhyoya na ra 'danxu bi unna menyu ya, pe man'natho nnu manho Oja rá menyu bi unna, hinda gue'u yø menyu mi'da yø ja'i di uni. ⁴⁴ Porque nuya mi'da yø ja'i, yø mmæmmeti ya, pe gue'a rá menyu xa pongui di uni. A nuna ra 'danxu, zits'u drá menyu mi ha. Mi ja ngue xta nzi rá menyu bi uni.

Bi manna Jesús ngue bá ep'u ra pa da xotra nija.

13 ¹ Mi bomp'u ja ra nija ra Jesús, nuna n'na rá xädi bi 'yembi: —Ague grá xännbate, nu ra nija, gue xandønnoho yø do n'youi. 'Nē mazihotho yø hmi yø do.

² Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Ahá, mazihotho gui nequi ra nija. Pe nuna ra nija naya, bá ep'u ra pa da xotyø ja'i na. Xøgue di nxädi, hin hapu nmi nequi ra nija.

Bi manna Jesús te ja ngue di nja hante rá nzequi yø pa.

³ Nup'u ni hyandra nija, ja ni gop'u ra nyuni bí ja ra mbonza ja yø olivos. Ja i mep'u yø xädi ra Jesús. Nup'u bi zøni, bi mi. Bi guatra Bedu p'uya, conna Jacobo, ra Xuua, ra Andre. Bi nyaseui ra Jesús, bi 'yembi:

⁴ —Dí nne gui xicje njam'mø di nja ya yø hya guí mmanya, ngue da xotra nija yø ja'i. ¿Tema hmeya di nja'mø ya ni ma da zønna pa di nja na te guí mmanya?

⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yembyø xädi:

—Dami mfähmu xandønho, 'yo guí nne to da hyä'ah. ⁶ Porque xangu yø ja'i di n'yo ngue da 'yembyø ja'i: “Go guecä drá Cristogä ya”, da 'yembi. Gue'a di hyät'i xangu yø ja'i'a p'uya. ⁷ Nu'mø gá 'yøhmü ngue ya ja yø datunhni, oque gui 'yøhmü ngue ya ja ngue di nja yø tunhni, 'yo sä guí suhu. Porque jatho ngue ya ngu'a ja ngue di nja. Pe hinga gue'u yø hmeya'u ngue rá nzequi. ⁸ Da nangyø nación ngue da 'yørpa ra tunhni mi'da yø nación. Da nangyø dast'abi ngue da 'yørpa ra tunhni mi'da yø dast'abi. Di 'yan'ahäi ndap'u bi zä. Di nja yø thuhu. Ja da fup'u ra n'u ja ngue da tho'a m'mefa yø ja'i p'uya.

Bi xihyø xädi ra Jesús ngue da zä ra n'u, da ts'ui.

⁹ Dami mfähmu. Porque da 'yehra pa ngue da ts'ixahu fädi. Da mep'ahu yø ja'i p'u ja yø nija. Da ma ma dä'ahu p'u 'buhyø dast'abi. Di ndä'ahu p'u 'buhyø gobierno. Nguna da ja'ahu yø ja'i ngue guí ec'eigahu. Ngue nguna di nja'ahu, nu'mø ya gdi yahü yø ts'ut'abi, ja gui xihmu p'u ra hoga 'da'yo hya p'uya. ¹⁰ Hante ngue da ze'a te ja ngue di nja, nuna ra hoga 'da'yo hya jatho ngue da ma ma'yoní gä rá nguni nximhäi. ¹¹ Nu'mø bi ma ma bent'i'ahu, 'yo sä di tu ni mmühü'a ra hya ja ngue gui xihmu ra ts'ut'abi. Porque nu'a ra ora gui dä ni hyahu p'u ja ra ts'ut'abi, gue'a ra Espíritu Santo di ben'na ra hya gui xihmu ra ts'ut'abi. Ya hingni n'yomfenise gui jucju ra hya gui mmamhmu. ¹² A nu yø n'yohu ec'eigui, di dase'u yø n'yohu hingui ec'eigui ngue da tho. Yø papá p'uya, nu'mø bi 'yec'eigui yø basi, di dase yø basi ngue da tho. Yø basi p'uya, nu'mø bi 'yec'eigui yø papá, di dase yø papá ngue da tho.

¹³ Ndap'u bi zä da zu'ahu yø ja'i ngue guí ec'eigahu. Pe nu ra ja'i hinda

hyegagui, xinda hangu ra n'u da thogui, Gä da zeti, guehna ra ja'i di nyanná te na.

¹⁴ Xquet'a guí nnuhu ngue di nja ya yø hya bi manna pøngahya Daniel, ngue nup'u ja ra xequi hin'yu ra nt'edi di m'muhyø ja'i, ja da 'yørbu ra nts'oní yø ja'i. (A nuyá, nu ra ja'i di xädi, di n'yo rá mmui 'mø bi nu ngue di nja ya yø hya ja ua.) Nu'mø gá nuhu ngue ya bi nja'a p'uya, nu yø ja'i di 'bup'u ja ra häi Judea, da 'dagui, di map'u ja yø xanthø. ¹⁵ Nu ra ja'i di tømá xøts'e rá ngu, 'yo di ena ngue di ma mbo rá ngu ngue te da ha, sinoque da 'dagui. ¹⁶ Nu ra ja'i di 'yo ra 'befi, hinda ma rá ngu ngue da ca rá tuhu, sinoque da 'dagui n'nahmantho. ¹⁷ Pe huécate yø xisu di hadyø basi'a ra pa'a, oque di sudyø basi. ¹⁸ Dami 'yaphu Oja ngue nuya yø hya ya, hinda gue'mø ra pa ngue xta nse di nja. ¹⁹ Porque xandøn'utho te da thohyø ja'i na ra pa na. Nu te di nja, hinjam'mø xa nnu yø ja'i ngue xa njap'u asta gue'mø mambá fu'a nximhäi. 'Ne ya hinni mantho da hnu ngue mahøndi njap'u. ²⁰ Nuna Oja, ya xa nzänni ngue hinga ya'atho yø pa di nja na ra ndate na. A nu'mø ngue ya'atho di nja, ya hinjonda bongui. Pe da 'yøt'e ngue da thotho, porque Oja di mahya yø ja'i ya xa huanhni.

Ra Jesús bi ma ngue di n'yo xangu yø ja'i da ne ngue da hyätya yø ja'i ya ec'ei.

²¹ Nu'u yø pa'u, 'yo sä guí ec'eihu ya yø ja'i da 'yēn'ahū: “Nuua, ja bí 'bucua ra Cristo”, oque da 'yēn'ahū: “Ní guehnu ja bí 'buhnu”, da 'yēn'ahū. ²² Porque xangu yø ndøbethani di n'yo ngue da 'yēmbiyø ja'i: “Go guecä drá Cristogä ya”, oque da 'yēmbi: “Go guecä rá pøngahyagä Oja ya”, da 'yēna. 'Ne da zä da 'yøtyø milagro. Nuya yø milagro da 'yøt'e, guehya da ne ngue di hyätyø ja'i nuya yø thanhni Oja ya. ²³ Mami n'uni da thä'ahū. Janangue dadi 'bet'o'ahū ya yø hya ja ngue di nja m'mefa.

Bi manna Jesús ngue mahønda ecua ja ra ximhäi.

²⁴ Nu'mø bi tho'u yø ndate di nja, di m'mexui ra hyadi 'nēhra zana. ²⁵ Da tähyø sø bí ja mahets'i. Nu te Gä bí ja maya, Gä di pädi ha thogui. ²⁶ Da thandra N'yohu di 'yē mahets'i ngue da n'youi ra gui. Da hnu ngue maguese, porque mathoguitho ja rá ts'edi. ²⁷ Nu'u yø anxe da n'youi, da menhni Gä rá nguni nximhäi, ngue di perpabi yø ja'i nuya xa huanhni.

Bi nhyejpabi ra hya n'na nza ra igo.

²⁸ Dami pahmu na ra hya Gä hyecä ya, ngue gdä hyejpabi ra hya n'na nza ra igo. Nu'mø ya bi c'amyø 'yeza ngue bi 'dogui, guí pahmu p'uya ngue ya ni ma di pat'i xanho häi. ²⁹ Nguna ra hya ja ngue di nja ya. Nu'mø gá nuhu ngue bi nja ya yø hya dí xi'ahū ya, dami pahmu ngue ya xma nguerputho Gä ma ehē. ³⁰ Nuya yø hmeya dí xi'ahū ya, dami pahmu

ngue guehya di nja ya, hante ngue da du yø ja'i 'buhyo pa ja p'uya.

³¹ Nu te bí ja maya, 'necua ja ra häi, hinguí zai. Pe nuna ra hya dí mmangä, ja para zantho na.

Bi hyecra hya ra Jesús ngue yø mefi hinguí padi tema pa da zøhyø hmu di manda.

³² I pase Oja tema pa di nja ya yø hya dí xi'ahu. Ni xingyo anxe di padi, ni xinga gueque dí padi tema pa di nja, madague'a ngue rá Ts'unt'ugui Oja. ³³ Janangue dami ndø'matehu, mat'Ojahu hangu ra pa. Porque hinguí pahmu tema pa, tema ora ga söcä ua. ³⁴ A nuyá, tengutho n'na ra n'yohu bi ma yap'utho, pe himbi zohra hya tema pa da pengui. Nu'u yø mefi bi fäti te pets'i. N'na ngu n'na yø mefi bi zännba yø tarea ja ngue da 'yøt'e. Nup'u ja ra goxthi, bi 'bämbu n'na ra mængoxthi, bi xifi ngue da mädi xanho ra goxthi. ³⁵ Pe nuya bi ma mafäti ra 'befi, hinguí padi tema pa da zøhyø hmu. Da gue'ahu ya, dami mfähmu xandønho. Porque xquet'a hinguí pahmu tema ora da zøhni hmuhu, o nuhma ndetho da zøhø, ogue made ra xui da zøhø, ogue ni ma da hyats'i da zøhø, ogue necahäi da zøhø. ³⁶ Porque hønt'a goma ora da zøhø, pe man'nan'yo mi 'yøthu ngue hijnondi ndø'mate 'mø bi zøhø. ³⁷ Nuna ra hya dí xi'ahu ngue gui ndø'matehu, hinga høn'athohu dí xi'ahu na ra hya na, sinoque gätho yø ja'i dí xifi ngue di ndø'mate xandønho.

Nuya yø nsuiui ra Jesús ya sänni ngue da hyo.

14 ¹ Ya ma nyo patho di nsännigo yø ja'i ngue ra pascua. Guehna ra pa ts'i ra thuhme hinguí n'youi ra íxi. A nu'u yø hmu yø mmäcja 'nēhyø xännbate ngue ra ley, guehya ya rá ya'atho yø pa honi ha di mbentra Jesús ngue da tho. ² Di n'yembi:

—A nuyá, hinga gue'mø ra pa ngue ra ngo ga benthu ya, n'namhma hinda nangyo ja'i da yäni.

N'na ra xisu bi xispa ra aceite rá ya ra Jesús.

³ Ya 'bup'u ja ra hnini Betania ra Jesús. Exa sihme p'u ja rá ngu ra Simu nuna xi 'yøthe m'met'o ngue mi 'ya rá do'yo. Bi yut'ambo n'na ra xisu ni du n'na ra m'mo aceite ngue ra alabastro. I yup'u ra aceite mazihotho ga yäni, bi ma mahouqui conna paxi ngue ra nardo, pe xandøngu rá muui. Bi 'yøjpa rá 'yuga ra m'mo aceite p'uya, bi xispabi rá ya ra Jesús. ⁴ Bi mbøcuc 'da yø ja'i mi 'bup'u, di n'yembi:

—¿Hanja ngue bi ma ma'unitho na ra aceite na? ⁵ Xta nzä xta 'bä na ngue xti t'unna menyu yø hyoya. Porque man'na xangu xti 'bä ra aceite ngue'a te ra nzäbi tahra ja'i n'na jeya.

Hinguí nnu manho yø ja'i te bi 'yøtra xisu. ⁶ Pe ra Jesús bi 'yembyø ja'i:

—Dami hyehm̄ na r̄a xisu 'bucua. 'Yogui suhm̄, porque x̄anho te ørque. ⁷ A n̄uya yø hyoya guí mm̄amhm̄, hanḡu r̄a pa guí n̄nuh̄ ya yø hyoya. D̄a z̄a guí f̄axh̄ te honi h̄ont'a goma ora guí n̄ne guí f̄axh̄. P̄e n̄uḡa h̄inga nz̄amhm̄ ua. ⁸ A n̄una r̄a xisu guí mm̄amhm̄, bi 'yørc̄agui'a te bi zurp̄abi r̄á ts'edi bi 'yøt'e. Porque ya bi n̄ja'a te mi ja xtí n̄ja'mø dá n'ȳagui. ⁹ Majuan̄i dí xi'ah̄ ngue n̄up'u ha d̄a h̄mann̄a hoga 'da'yo hya ḡa r̄a ngun̄i nx̄imh̄ai, x̄quet'a 'n̄e'a te bi 'yørc̄agui na r̄a xisu, d̄a h̄ma. Gue'a di f̄en'a.

R̄a Judas di cutyø hya ha di japi ngue di d̄a r̄a Jesús.

¹⁰ N̄una r̄a Judas Iscariote, guehn̄a n'na nc'ei'u 'de'm̄a yoho yø x̄adi r̄a Jesús, bi ma bá nȳai yø hm̄u yø mm̄ac̄ja. Bá nh̄ec̄a hȳai yø mm̄ac̄ja ha di japi di d̄ap̄ra Jesús. ¹¹ Mi 'yø'a r̄a hya sihyø mm̄ac̄ja, ast̄a r̄a ndijohya. Bi xi p'uya ngue di un̄na m̄enyū. Jan̄angue bi hyonna Judas ha di japi ngue di d̄äpyø mm̄ac̄ja r̄a Jesús.

Yø x̄adi r̄a Jesús bi hoqui te d̄a zi'a r̄a nde bi ns̄ännigo ngue r̄a pascua.

¹² Ya f̄uh̄ra ngo nguehya yø pa ts'i r̄a th̄uhm̄e h̄ingui n'youi r̄a íxi. N̄una r̄a pa f̄uh̄ra ngo, guehn̄a r̄a pa hode'yo yø ja'i ngue s̄ännigo, ngue di nzibde ngue r̄a pascua. Bi ȳembyø x̄adi r̄a Jesús:

—¿Hap̄u guí n̄ne ḡa hoc̄ahe r̄a nzibde gd̄a ns̄ännigoh̄u ngue r̄a pascua ya? —bi 'ȳembi.

¹³ Bi 'ȳembya yoho yø x̄adi r̄a Jesús:

—Ní m̄e n̄u bí ja r̄a hn̄ini ya. Guí nth̄eui n'na r̄a n'yoh̄u ni ma rá ngu, di tu n'na x̄oni r̄a dehe. Dami t̄ennui hap̄u d̄a z̄oni. ¹⁴ N̄up'u ja r̄a ngu d̄a z̄omp'uya, dami 'ȳenui r̄a mm̄ennigu: “R̄a x̄ännbate i en̄a: ¿Hap̄u ja r̄a cuarto ḡa nzibdehe m̄a x̄adi ya, ja ḡa s̄ahe p'u r̄a ngo ngue r̄a pascua?” guí 'ȳenui. ¹⁵ R̄a mm̄ennigu p'uya, d̄a 'yut'aūi n'na r̄a d̄acuarto ya mah̄oqui, bí ja m̄aya r̄a t̄ocangu. Ja dami hocui p'u'a te ja ngue gd̄a nzibdeh̄u p'uya.

¹⁶ N̄uya yø x̄adi mi ȳai r̄a Jesús, bi map'u ja r̄a hn̄ini bi xifi ngue d̄a ma. Mi z̄omp'u ja r̄a hn̄ini, n̄una r̄a hya xi man̄na Jesús, gue'a bi n̄ja'a. Bi d̄inna ngu tengutho xi xifi, ja bi hojp̄u r̄a nzibde ngue r̄a pascua p'uya.

Bi xihyø x̄adi r̄a Jesús ngue pad̄i ndana rá x̄adi ja ngue di d̄a.

¹⁷ Mi d̄ah̄ra nde p'uya, n̄up'u ja r̄a ngu xi ma mah̄ojpi te d̄a zi, ja bi z̄omp'u r̄a Jesús, ní n'youi'u 'de'm̄a yoho yø x̄adi. ¹⁸ M̄ente sihm̄e p'u ja r̄a m̄exa p'uya, bi 'ȳembyø x̄adi:

—Nuyá, dí xi'ah̄u ngue n̄ua ja r̄a m̄exa dí sihm̄eh̄u, 'bucua n'na nc'ei juḡatho h̄ai, ya x̄a hyoni ha di japi ngue di d̄agui.

¹⁹ N̄una r̄a hya bi man̄na Jesús, em̄m̄ei bi d̄u yø mm̄ui yø x̄adi. Bi m̄udi bi 'ȳänni 'da mi'da p'uya te'o na i m̄ma, bi 'ȳembi:

—¿Ua go guecä'a guí mmanya? —bi 'yɛmbi.

²⁰ Bi 'yɛntho 'mø mi dahra Jesús:

—Nuna dí com'be ma mohi ua dí sihmɛ ya, guehna di dägä naya. Guehna n'na nc'ei ngue gui 'dema yohohu naya. ²¹ Majuani ngue ra N'yohu bí 'yɛ mahɛts'i da tho'a te ra n'u ja ngue da thogui, tengutho nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue di nja. Pɛ hague ngu ra castigo da thohna ra n'yohu ja ngue di dägui. Nuna ra n'yohu na, man'na xanho ngue'mø hin xtabá m'mui.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue di nzibde.

²² Mente sihmɛ ra Jesús, bi hyajman'na ra thuhmɛ. Mi ja mammadi Oja p'uya, bi xenna thuhmɛ, bi unyø xädi da zi. Bi 'yɛmbi:

—Dami sihu ra thuhmɛ ja ua ya. Nuna, guehna ma do'yogä na.

²³ Bi decra vaso po rá ngui ra uva p'uya. Mi ja mammadi Oja, bi unyø xädi da zi 'da'its'u. ²⁴ Bi 'yɛmbi:

—Nuna po ra vaso ja ua ya, guehna ma jigä na. Porque guehna ra hmɛya naya ngue nu'mø dá tu, di nja rá ts'edi ra 'da'yo cohi øt'ahu Oja. Porque nu'a di mfamma ji, xandøngu yø ja'i di nhohyø ts'oqui.

²⁵ Majuani dí xi'ahu ya, ngue ya hinni mantho 'dap'u ga sihu rá ngui ra uva, asta gue'mø bi zønna pa ma'da'yo honga sihu p'u di manda Oja.

²⁶ Mi juate ra nsihmɛ p'uya, bi duta n'na ra thuhu ngue espabi Oja. Bi ma p'uya, i map'u bí ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos.

I pahra Jesús ngue da zop'u m'mefa yø xadi.

²⁷ Ra Jesús bi 'yɛmbyø xädi:

—Gätho'ahu ya, gui sogahu p'u'a di nxui. Porque di nja'a te mmamp'u ja ra Maca Libro ngue ɛna: “Ga øt'a ngue da du ra mändɛ'yo. Yø dɛ'yo p'uya di n'uɛni”, i ɛna. ²⁸ Pɛ nu'mø dá bennate, gani mpagä Galilea, ja gani tɔp'ahu p'u.

²⁹ Ra Bedu p'uya, bi 'yɛmbi:

—Madague'a ngue gä da zoc'a'i p'u ya mi'da ma n'yohu, pɛ nugä hinga soc'a'i —bi 'yɛmbi.

³⁰ Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbra Bedu:

—Majuani dí xi'i ngue nu'a di nxui ya, tobe hendi ma'a rá yohmafi ra øni, ya xqui cønga nhyundi, gui mma ngue hingu paqui —bi 'yɛmbi.

³¹ Pɛ ra Bedu p'uya n'nat'a mma ngue bi 'yɛna:

—A nu'a, hin'na'a. Madague'a ngue 'dap'u ga tuui, pɛ nugä hinga cøn'a'i —bi 'yɛmbi.

Gätho'u mi'da yø xädi p'uya, 'da'igu bi ma.

Ra Jesús bi mat'Oja p'u ja ra xequi ni hu ngue Getsemaní.

³² Nuna ra Jesús bi mähä yø xädi, bi zømp'u ja ra xequi ni hu ngue Getsemaní. Nup'u bi zøni, bi 'yɛmbi:

—Dami mihmi ua ya, mente ga thocä mits'u ní nguehnu ngue ga ma mat'Oja —bi 'yembi.

³³ Bi thohmits'u ní nguep'u ra Jesús, bi me ra Bedu, ra Jacobo, ra Xuua. Bi mudi bi dār'man'u rá mmui ra Jesús, mathoguitho ngue bi du rá mmui. ³⁴ Bi 'yembyø n'youi p'uya:

—Janjuani ngue tu ma mmuigä, nup'u nna sä, ya ja ngue 'bexca tu. Dami cohmi ua ya, pe 'yogui ahmi —bi 'yembi.

³⁵ Ra Jesús bi thohmits'u ní nguep'u. Bi m'memfo häi p'uya ngue mmat'Oja. Bi 'yap'Oja ngue'mø da ne, da yāni ngue'a ra ndate ja ngue da thogui. ³⁶ Bi 'yemp'uya:

—Ague ma Papá'i, nu'i, gätho da zä'i. Dami yangui ngue'a ra ndate ja ngue ga thocä. Pe hinga nu'a go ga sännä gue'a di nja'a, sinoque nu te guí sänni, gue'a di nja'a.

³⁷ Mi juadi bi mat'Oja p'uya, bí 'yep'u 'bu'u hyu yø xädi. Pe bi dīni ngue ya mi aha. Bi 'yembra Bedu p'uya:

—Ague Simu, çhanja ngue guí aha? ¿Ua xinga n'na ora di sä gui 'yā ni t'aha? ³⁸ Dami mat'Oja, 'yogui ahmu. Nu'mø hinga mat'Ojahu, nthambenitho hinda gue'a gui 'yøthu. I nne ni mmui ngue gui 'yøthu na ra hya dí mmangä, pe emmei cuen'ni do'yohu.

³⁹ Mahombi zop'u yø xädi, bi mengbu xpí 'yehē ngue bá mat'Oja. Tengutho xi man'a m'met'o, ngu'a ra hya xi Oja. ⁴⁰ Mambá pengbua, mahombi dinyø xädi ngue mi aha, porque emmei netha. Mi dambeni yø xädi ya nzofu, hinguí padī te di dadī. ⁴¹ Bi ma'a rá hyu ndi p'uya ngue bá mat'Oja. Mambá pengui, bi 'yembyø xädi:

—Gue mahonguí ahmi n'yø. Ga nuhmi, ya bi zønna ora di ndäpyø ts'oc'ei ra N'yohu bí 'yē mahets'i. ⁴² Dami nangüi. Ya bá ecua na di dāgui, ma ga ma c'athu ya.

Ya bi mbentra Jesús.

⁴³ Mente nzohyø xädi ra Jesús, bi zøhna Judas rá n'youi'u 'de'ma yoho yø xädi, bá n'youi xangu yø ja'i, bá gu yø juai, bá gu yø za. Guehya yø ja'i xi menhyø hmu yø mmäcja, co 'nēhyø xännbate ngue ra ley, co 'nē'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija. ⁴⁴ Nuna ra Judas, ya xi xihyø ja'i tema senya da 'yøt'e, xi 'yembi: “Nu'a ra n'yohu ga zenguagä ya, 'nē ga surpa rá hmi, gue'a guí homhmu'a p'uya. Gui benthu, pe gue mami thøhmu”, xi 'yembi. ⁴⁵ Janangue mi zømp'u 'bähra Jesús, bi guat'i ngue bi zengua. Bi 'yembi:

—Ague grä xännbate —bi 'yembi.

Bi zurpa rá hmi p'uya. ⁴⁶ 'Bexpi bentyø ja'i ra Jesús.

⁴⁷ Bi guxrá juai n'na nc'ei rá xädi ra Jesús. Bi zennbabi rá 'yehē ra 'bet'o mmäcja, bi hyejpabi rá gu. ⁴⁸ Ra Jesús bi 'yembyø ja'i bi bent'i:

—¿Ua guí emhmu ngue drä begä, ngue guí cūhu yø juai, 'nē guí cūhu yø za ngue gui benngahu? ⁴⁹ Conque n'na pa ngu n'na pa nmi xännbä ra

hya yø ja'i p'u ja ra nija. Uangui xta nzä ja xqui benngahü p'u. Pë nu te guí ørcähü ya, ya bi nja'a te ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro —bi 'yëmbi.

⁵⁰ Gä bi zop'u yø xädi ra Jesús ngue bi 'dagui. ⁵¹ Nu'mø ya ni zi yø ja'i ra Jesús, bi ntet'a n'na ra ts'unt'u. Hønda n'na ra sávana di mpät'i. Xquet'a 'nëhna ra ts'unt'u bi ne xti bentyø ja'i ngue xta nzits'i. ⁵² Pë nuna ra ts'unt'u bi guas'yø ja'i ngue bi 'dagui. Bi zop'u ra sávana mi tuhu, bi ma mangøtho.

Nuya yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío bi hyaspabi ra güenda ra Jesús.

⁵³ Nuna ra Jesús, bi ts'ixpu 'buhra 'bet'o mmäcja. Nup'u ja rá ngu ra mmäcja, ja bi mpeti p'u gätho yø hmu yø mmäcja, co 'në'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, conyø xännbate ngue ra ley, gä 'dap'u bi mpeti. ⁵⁴ Pë ra Bedu ní 'bëfa ya'atho p'u ní ma yø ja'i ní zi ra Jesús. Mi zømp'u ja rá ngu ra 'bet'o mmäcja, bi yut'ambo ra dathi. 'Dap'u bi mihmi yø policía madi nharpu ja ra sibi.

⁵⁵ Nu'u yø hmu yø mmäcja co 'në'u yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío, 'dap'u bi mpeti ngue bi nhëca hya, honi ha di japi ngue da 'yëmbi ni 'yup'u da du ra Jesús. Pë hingui tini ha di japa hya. ⁵⁶ Xangu yø ja'i bi manyø fehnü ngue di yapra Jesús. Pë händi ntinyø hya ngue da 'da'igu da mamp'u di yapate. ⁵⁷ M'mëfa p'uya, bi guar'mi'da yø ndøbethani ngue di yapi. Bi 'yëna:

⁵⁸ —Nuna ra n'yohu 'bucua, ya xtä øcähe tema hya xa mman'a m'met'o na, ngue mi ëna: “Ga xot'ä na ra nija ngue ra ja'itho bi hoqui. Rá hyu pa p'uya, dí jap'u man'na ra nija ngue hinjonni ja'i di hoqui”, mi ëna.

⁵⁹ Nguna ra hya bi hma, mi'da yø ja'i p'uya, n'nan'yo ra hya i mma. Ya händi ntinyø hya. ⁶⁰ Bi m'mähra 'bet'o mmäcja p'uya ngue bi 'yëmbra Jesús:

—¿Te guí mmanna ra hya guí nyap'a'i ya n'yø? ¿Ua hin tema hya gdi thadi? —bi 'yëmbi.

⁶¹ Pë ra Jesús hinte ga ndatho. Ra 'bet'o mmäcja p'uya mahømbi 'yëmbi:

—¿Ua gue'e grä Cristo, rá Ts'unt'u'i Oja nuna magese?

⁶² Mi dahra Jesús, bi 'yëna:

—Ahá, go guecä. 'Në guí nuhu ra N'yohu bí 'yë mahets'i dani mmip'u bí ja rá n'yëi Oja nuna jase rá ts'edi. 'Në da 'yëhra pa ngue hønda ëhë, di 'yë mahets'i da n'youi ra guí.

⁶³ Mi 'yøhra mmäcja na ra hya bi manna Jesús, n'na xet'itho rá pahni ngue bi ncue. Bi 'yëmbyø ja'i p'uya:

—Nuya mfadi ya ngue hin te man'na ma testigo dí homhmu ya. ⁶⁴ Ya gá 'yøsehü ya ngue thenmahya Oja. Xiya, ¿te guí mmamhmu na ra hya bi manya? —bi 'yëmbyø ja'i.

Gätho yø ja'i p'uya 'da'igu bi ma, bi 'yëna:

—Nuna, ni 'yup'u ngue da tho na.

⁶⁵ Bi muhyø ja'i p'uya ngue soxra Jesús. Bi gorpa yø dä conna ulu, 'ne bi me'mi, bi 'yembi:

—Dami padi te'o bi map'a'i ya —bi 'yembi.

Yø soldado p'uya, xquet'a bi me'mi.

Bi manna Bedu ngue hinguï padi te'o ra Jesús.

⁶⁶ Ya 'bup'u ja ra dathi ra Bedu. Nu'a n'na ra xisu ngue ra guni p'u ja rá ngu ra 'bet'o mmäcja, bi thop'u 'buhra Bedu. ⁶⁷ Mi nu ngue di nharpu ja ra sibi, bi za di het'i p'uya. Bi 'yembi:

—'Ne'i ni n'youi ra Jesús nuna ra mmengu Nazaret.

⁶⁸ Ra Bedu p'uya, bi 'yena:

—Nu'a ra Jesús guí mmanya, hindaí pacä te'o na. Janangue hindaí pacä tema hya guí nne gui xicya.

Ra Bedu p'uya, bi map'u bí ja rá goxthi ra dathi. Hontho bi zøn'a goxthi p'uya, bi mmahra øni. ⁶⁹ Mahombi nu ra Bedu'a ra xisu p'uya. Nuna ra xisu bi 'yembyø ja'i 'bup'u:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, guehna n'na nc'ei yø xädi ra Jesús.

⁷⁰ Ra Bedu p'uya, mahombi ma ngue hinguï padi te'o ra Jesús. Mi tho hman'na ts'uquits'u p'uya, yø ja'i 'bup'u hombi 'yembra Bedu:

—Majuani ngue ni n'youi ra Jesús, porque di nequi ngue grä mmengu Galilea, nt'ødetho'a te gni ya.

⁷¹ Mi dahra Bedu p'uya, mahombi 'yena:

—Da jacä ra castigo Oja 'mø ngue himma juani te dí xi'ahu. Pe nuna ra n'yohu guí xicju, hindaí pacä te'o na.

⁷² Mi juadi bi manna ra hya na p'uya, mahombi mmahra øni. Ra Bedu p'uya bi zo rá mmui na ra hya xi xihra Jesús ngue xi 'yembi: “Tobe hindaí ma'a rá yohmafi ra øni, ya xqui cønga nhyundi, guí mma ngue hinguï paqui”, xi 'yembi. Mi zo rá mmui ra Bedu na ra hya na p'uya, asta ra zondummui.

Bi ts'ixpu 'buhra Pilato ra Jesús.

15 ¹ Mi neçahäi p'uya, bi mpeti gätho yø hmu yø mmäcja, conyø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, conyø xännbate ngue ra ley, conyø n'yohu 'bet'o ngue yø judío. Bi neçahya ngue sänni ha di japi di yäpra Jesús. Bi durpuya, bi zixpu 'buhra Pilato. ² Ra Pilato bi 'yembra Jesús:

—¿Ua gue'e rá dast'abi'i yø judío?

Mi dahra Jesús, bi 'yena:

—Ahá, go guecä tengutho ra hya guí mmanya.

³ Yø mmäcja p'uya, xangu mi'da yø hya gui yapí. ⁴ Ra Pilato mahombi 'yembra Jesús:

—Ya guí øse te gäma hya gui nyap'a'i ya. ¿Ua hin tema hya gdi thadi?

⁵ Ra Pilato di 'yøtho ngue hin tema hya ga ndatho ra Jesús.

Bi m̄anda r̄a Pilato ngue d̄a ma m̄acuati r̄a pont'i r̄a Jesús.

⁶ Nuna r̄a Pilato, ja n'na r̄a costumbre ngue di thø'a n'na r̄a ofädi 'mø ja r̄a ngo ngue r̄a pascua. P̄e yø ja'i'u huanhni ndana r̄a ofädi d̄a ma mathøgue. ⁷ Nu'a r̄a pa'a p'uya, mi ofädi n'na r̄a n'yohu ni hu ngue r̄a Barrabás. 'Dap'u ofädiui m̄i'da yø ja'i ngue yø hyote, xi n'øt'a t̄unhni. ⁸ Mi peti yø ja'i ngue d̄a xihra Pilato ngue di thø'a n'na r̄a ofädi. ⁹ Ra Pilato bi 'yembyø ja'i:

—¿Ua guí nnehu ngue ga thøcä'a rá dast'abi yø judío? —bi 'yembi.

¹⁰ I pahra Pilato ngue r̄a nts'eya øtya yø mmäcja xi d̄äpra Jesús. Janangue nguna bi xihyø ja'i, porque bi ne xti thøgue. ¹¹ P̄e yø hmu yø mmäcja emmei di hatra ts'edi yø ja'i ngue d̄a 'yäpra Pilato ngue di thøhra Barrabás. ¹² Mahømbi 'yembyø ja'i r̄a Pilato:

—Xina r̄a n'yohu guí emhmu ngue rá dast'abi yø judío p'uya, ¿te guí nnehu ga japä na? —bi 'yembi.

¹³ Yø ja'i p'uya, xøgue n'na hmafitho bi 'yena:

—Da guatra pont'i na guí mmana.

¹⁴ Ra Pilato p'uya, bi 'yembyø ja'i:

—P̄e ¿tema nts'o xa 'yø'na p'uya?

Yø ja'i p'uya, man'natho ngue mafi, bi 'yena:

—Da guatra pont'i na.

¹⁵ Ra Pilato p'uya, bi ne di hojpa yø mmui yø ja'i mbøcue. Janangue bi thøhra Barrabás. A nuna r̄a Jesús, bi xihyø soldado ngue d̄a fei, 'n̄e d̄a zits'i ngue di cuatra pont'i.

Yø soldado thenmahya r̄a Jesús.

¹⁶ Bi zixyø soldado r̄a Jesús, i map'u ja r̄a dathi cuarte. Ja bi ma mapeti p'u gätho yø soldado. ¹⁷ Yø soldado p'uya bi heta n'na r̄a ulu ngue r̄a jupoi r̄a Jesús. Ya xi me n'na r̄a corona ngue yø 'uini, bi gäspa rá ya r̄a Jesús. ¹⁸ I thenmahya p'uya, bi 'yembi:

—I tate na rá dast'abi yø judío ya —bi 'yembi.

¹⁹ Bi jännba rá ya co n'na r̄a t'o. 'N̄e bi zots'i. Bi ndantyøhmu p'u 'bähra Jesús tengutho 'mø ngue majuan̄i hnu mansu n'na r̄a dast'abi.

²⁰ Mi juadi bi denmahya, bi gajpabi r̄a tuh̄u xi hete. Bi hetrá he ya mi he p'uya. Bi zixpuya ngue di cuatra pont'i.

Ya cuatra pont'i r̄a Jesús.

²¹ Nup'u ja r̄a 'yu, bi nth̄eui p'u n'na r̄a n'yohu xpi 'yēhra 'befi. Rá mm̄engu Cirene na r̄a n'yohu, ni hu ngue r̄a Simu. Guehna rá papá r̄a Alejandro 'nēhra Rufo. Nu'u yø soldado man̄i zi r̄a Jesús, bi japa Simu ngue bi duxra pont'i nuna d̄a ma m̄acuati r̄a Jesús. ²² Nuna r̄a Jesús, i zixyø ja'i p'u ja r̄a xequi ni hu ngue Gólgota. Nuna r̄a hya na, i nne d̄a ma ngue r̄a Njuyaxhmu. ²³ Nup'u bi zønna Jesús, bi t'unna vino n'youi

ra mirra para ngue di pumbenibi. Pe ra Jesús himbi ne bi zi. ²⁴ Bi cuatra pont'i p'uya, mi juadi bi nò'mi. Bi ma ra taha yò soldado p'uya ngue to xta ra taha, gue'a da gaca n'na xequi rá he ra Jesús.

²⁵ Guto xudi'a ra ora bi ma macuati ra pont'i ra Jesús. ²⁶ Nup'u ja rá ya ra pont'i bi cuati, bi ma macuati n'na ra letrero xi 'yot'i ngue mmamp'u te bi ma ma'upi. Nuna ra letrero, i ena: “Nuna ra n'yohu 'bucua, guehna rá dast'abi yò judío na”, enna letrero. ²⁷ 'Ne yoho yò be bi ma macuati ra pont'i, n'na i gohrá n'yei, n'na i gohrá gaha. ²⁸ Ya bi nja tengutho ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro ngue ena: “Tengutho majapi yò ts'oc'ei, ngu'a da thogui”.

²⁹ Asta huatyò ya yò ja'i thop'u ja ra pont'i cuatra Jesús ngue thenni. I embi:

—A nuya n'yò, dami xorpabi rá nija Oja ya. 'Ne guí ena ngue nhyu patho gdi hojman'na ra nija. ³⁰ Dami nyanse ya, bá cap'u ja ra pont'i guí cuatya —embyò ja'i.

³¹ Nu'u yò hmu yò mmäcja p'uya, conyò xännbate ngue ra ley, Gä thenmahya ra Jesús. Di n'yembi:

—Mi mmannu ra n'yohu ngue da yanyò ja'i. Pe nuyá, hinda zä ha di japi di nyanse ya. ³² A nu'mò majuanì ngue ra Cristo rá dast'abi yò judío ya, da zä da cahnu ja ra pont'i ya, n'namhma ga ec'eiha te da ma.

Xquet'a 'ne'u yonc'ei 'dap'u cuathu ra pont'i thenmahya.

Ya bi du ra Jesús.

³³ Mi hyuxyadi p'uya, bi m'mexui Gä ra ximhäi asta hyu nde. ³⁴ Nu'mò ni ma da zu'i hyu nde p'uya, ra ndòts'edi bi 'yenna Jesús:

—Eloi, Eloi, ðlama sabactani? —bi 'yena.

I nne da manna ra hya na: “Ma Oja'i, ma Oja'i, ðhanja ngue Gä hyegagui p'u?” ³⁵ Ja mi 'bärp'atho 'da yò ja'i, bi 'yòde te bi manna Jesús. Yò ja'i p'uya di n'yembi:

—Nuna ra n'yohu na, i nzohra Elías.

³⁶ Nuna n'na nc'ei mi 'bäp'u, bi ma n'na 'dihitho bá ha n'na xequi ra esponja xa ntudi, bi pop'u ja ra vino xan'ixi. Bi nòtra t'o p'uya ngue bi cuarpa rá ne ra Jesús ngue da zuts'i. I embyò n'youi p'uya:

—Ma ga nnuhu ya ngue'mò da ep'u ra Elías i nzofo ngue da hyajhnu ja ra pont'i.

³⁷ Pe ra ndòts'edi i 'yen'a n'na rá hmafi ra Jesús. Bi du p'uya. ³⁸ Nu'a ra ora'a p'uya, nu'a ra ulu mi zup'u ja ra goxthi nija, bi xet'i, i gai. ³⁹ Nu'a ra capita mi 'bäp'u ni hyandra Jesús, bi nu te 'be'a Gä bi 'yòtra Jesús ha i du. Bi 'yen'a p'uya:

—Majuani ngue nuna ra n'yohu na, rá ts'unt'u Oja na.

⁴⁰ Xangu yò xisu bí 'bäp'u yap'utho, hantho te Gä bi nja. Nu'u yò xisu'u p'uya, n'youi p'u ra Salomé, conna Maya nuna ra mmengu Magdala, co 'nehna man'na ra Maya rá mamá ra t'u Jacobo 'nehra José. ⁴¹ Nuya yò

xisu ya, nu'mø mambi 'yop'u ja ra häi Galilea ra Jesús, mi n'youi p'u ni ma, guehya mi fäts'i ngue di unni te honi. 'Ne xangu mi'da yø xisu 'bäp'u ngue bi den'mø mi ma Jerusalén.

Ya bi ma nt'ägui ra Jesús.

⁴²⁻⁴³ Mi 'bup'u n'na ra mmengu Arimatea ni hu ngue ra José, i 'bet'o ngue yø judío, 'ne di respeta yø ja'i. Xquet'a mi tøm'i ngue n'nahmantho di manda ua Oja. Pe comma ngue ya bi nde, ya da yutra pa ngue ra ts'äya, go guehna ra José bi hya ra ts'edi bi ma bá nyai ra Pilato, bi 'yäpra nt'edi ngue da hyajpa rá do'yo ra Jesús. ⁴⁴ Mi 'yøhra Pilato ngue ya xi du ra Jesús, di 'yøtho hanja. Bi zohna capita p'uya, bi 'yänni ngue'mø majuaní ya xi du, ogue hin'na. ⁴⁵ Ra capita bi ma ngue ya xi du. Ra Pilato p'uya, bi unna nt'edi ra José ngue da hyaxra Jesús. ⁴⁶ Nuna ra José bi dän'a n'na ra sábana ngue ra hoga ulu, ngue nu'mø bi hyajpu ja ra pont'i ra Jesús, da 'uennbabi rá do'yo. Mi jap'u n'na ra panteón ngue xi ma nt'a'mi p'u ja n'na ra 'bido, ja bi hyaxpu ngue bá ägui. Bi gotra goxthi conn'na ra ndodo. ⁴⁷ Nuna ra Maya ngue ra mmengu Magdala 'nehnä man'na ra Maya rá mamá ra José, guehya bi mähä ya ngue bi nu ha bi t'ägui.

Ya bi bennate ra Jesús.

16 ¹ Mi thohra pa ngue ra ts'äya, nuna ra Maya ngue ra mmengu Magdala, connä Maya rá mamá ra Jacobo, connä Salomé bi dányø 'yethi ya p'uya, ngue da map'u bí o ra Jesús, da cots'i. ² Mi hyaxa ra pa ndomingo rá mudi ra pa ngue ra semana, ya pøxyadi, bi map'u bí ja ra panteón. ³ Nup'u ja ra 'yu p'uya, di n'yembi:

—Xiya, ðte'o gue da hyacra do juaxpu ja ra goxthi ya?

⁴ Mi zømp'u ja ra panteón, bi nu ngue ya n'nanni 'benna do mi juaxra goxthi, ya xi thaqui. ⁵ Mi yut'ambo, hup'u n'na ra anxé he rá t'axca he, ni mihrá hyo ra goxthi ngue n'yéi. Bi zu 'mø mi nu. ⁶ Pe ra anxé bi 'yembi:

—'Yo guí suui. Dí pacä ngue guí hommi ra Jesús nuna ra mmengu Nazaret bi cuarta pont'i yø ja'i. Ya hinjo'o ua, ya xa bennate. Dami nuui nu ha bi 'begui. ⁷ A nuyá, ni me ya, ni xihmi ra Bedu co 'ne'u mi'da yø xädi ngue dani döp'ahu p'u Galilea ra Jesús. Ja gni nuhu p'u tengutho bi xi'ahu m'met'o.

⁸ Mi bømma xøts'e ya yø xisu p'uya, n'na 'dihitho bi ma, made di johya, made i su. Pe hinjonni ja'i xta xifi te xi nu, asta huaqui ngue ra ts'u.

Ra Jesús bi nyai na ra Maya ngue ra mmengu Magdala.

⁹ Xuditho'a ndomingo bi bennate ra Jesús. Rá muditho bi nthéui na ra Maya ngue ra mmengu Magdala. Guehna xi 'yøthe m'met'o ngue mi

n'youi yoto yø ts'onthi. ¹⁰ Nu'a te xi nja, go guehna bi ma bá xi hmi'da yø xädi ra Jesús, porque zoni ngue tu yø mmui. ¹¹ Mi 'yøhya p'uya ngue ya xi bennate ra Jesús, 'ne i mmanna ra Maya ngue ya xi nu ra Jesús, pe hinguí ec'eitho te sifi.

Ra Jesús mahombi nthui yoho yø xädi.

¹² M'mefa p'uya, ra Jesús mahombi nthui p'u ja ra 'yu mi yoho yø xädi, mani map'u ja ra hnini. Pe nu'a ra ora'a p'uya, bi 'yøtra Jesús ngue n'nan'yo p'u i nequi. ¹³ Nuya yonc'ei ya, bi ma bá xihyø mmixädiui. Pe mahon'a hinguí ec'eitho yø amigo te xifi.

Ya bi nyaui Gä 'de'ma'da yø xädi ra Jesús.

¹⁴ Rá nzequi p'uya, nuya 'de'ma'da yø xädi ra Jesús 'darbu 'bui, sihme p'u ja n'na ra mexa. Ja mi dannbeni, ya 'bäp'u ra Jesús. Bi zu p'uya, ngue hinguí ec'ei 'mø mi sifi ngue ya xi bennate. ¹⁵ Bi xihyø xädi te ja ngue da 'yøt'e, bi 'yembi:

—A nuyá, ni mähä rá nguni nximhäi ya, gui xihmu ra hoga 'da'yo hya gätho yø ja'i. ¹⁶ Nu ra ja'i da 'yec'ei ra hya 'ne di nxixya, guehna di nyanná te na. Pe nu ra ja'i hinda 'yec'ei ra hya, da ma ra castigo. ¹⁷ Nu'u yø ja'i da 'yec'ei ra hya, da zä da 'yøtyø milagro, porque hontho da 'yäqui ngue ga fäts'i, ya da zä da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. 'Ne da zä da nya yø hya hinxä xädi. ¹⁸ Da zä di bentyø c'eya, pe hinte da japi. Mada zi ra 'yethi ngue ra ndate, pe hinte da japi. Da japyø 'ye p'u ja yø ya yø därkehi, 'ne da zä ha hembí.

Ya bi ma mahets'i ra Jesús.

¹⁹ Nuna ra Jesús, mi juadi bi xihyø xädi ya yø hya di 'bepi da 'yøt'e, bi ma mahets'i p'uya, i mmip'u ja rá n'yei Oja. ²⁰ Nu'u yø xädi p'uya, bi ma ndap'u bi zä, bi xihra hoga 'da'yo hya yø ja'i. A nu'a ra Hmu p'uya, i fäts'i ngue øtyø milagro tengutho bi xifi. Nu'mø bi nu yø ja'i yø milagro øtyø xädi ra Jesús, i haxa njuani yø ja'i ngue majuaní na ra hya sifi. Da ngut'atho.